

Abieluleht

Abielurahva ja noorte häälekanda

№ 6.

Pühapäeval, 15. märtsil 1931.

I aastakäik.

Inimesed, kes ei suuda armastada.

Väga sagedasti armastatakse tõendada, nagu suudaks iga mees ja naine armastada ja armuda — kirjutab kuulus inglise psühholoog M. Gallichan. Kuid nagu igit väidet, nii ei saa võtta vastu ka seda ilma mingi kindla ja veenva tõenduseta.

Maailmas ei ole reegleid, millel poleks erandeid. Keegi tuntud inglise kirjanik kurtis kord oma sõpradele, et ta ei olevat veel kunagi oma elus armastanud ja igatsevat oma hinge põhjast selle järgi, et omandada neid kogemusi, mida pakub inimesele tõsine armastus. „Muidu ei või ma“, jatkas see kirjanik, „ilalgi kirjeldada tõetruult kõiki sündmusi. Vaid pean enne kord tingimata armastama ja armuma oma elus.“

Väga paljud mehed ja naised, kel pole võimet elada läbi suurt armastuse kannatust, kalduvad oma loomu poolest flirdile. Kuid sellega pole kaugelki veel öeldud, nagu oleksid nad seega jõudnud sihile, nagu oleks seega rahuldatud nende hinge sügavaimad igatsused. „Möödaminevad armastuse affäärid ja juhuslikud seiklused ei ole igatahes seda, mi-

da mõistab inimene tõsise armastuse all.

Seltskonnas, kus flirt on saanud üldiseks lõbuks, on tõsine armastus mõlema sugupoole vahel ainult erandiks. Sest tüübilik meesaustaja ei ole ilalgi sündinud tõsiseks armastajaks, ja naine, kes on hästi kogenud koketeerimises, on täitsa kõlmatu täitma tru armastuse nõudeid.

Flirdil noorte inimeste keskel on, otstarbeks ettevalmistumine armueluks küpsemas elueas. Kuid sel asjalool on ka oma kardetav külge. Sest flirt võib saada harjumuseks, just niisama, nagu alkoholi või mõne muu uimastusaine tarvitamine. Kui flirdiga on mindud liiale, muutub flirt ainult väga harva mehe või naise truuduseks.

Mehed ja naised, kel on sügavad ja ehtsad tunded, omavad selle tõttu ikka väga väikesed kogemused koketeerimises. Nad armastavad õieti ja kõigest südamest ega rahulda neid kunagi nende tunnete petlikud surrogaadid.

Vallalise rahva seas, ja nimelt kõigi maailma rahvaste juures, on alati lõpmata palju neid, kes on

omas elus ilmaaegselt haaranud tõsise armastuse varju järgi ja jäänud eemale tõsisest elust oma külgesündinud kõlmatuse tõttu armastusele.

Inimesed, kes suudavad armastada tõsiselt, jäävad juba instinktiivselt eemale neist, kes ei oska tõsiselt võtta armastust. Sellega on ka seletatav, miks näeme nii suurt hulka „lõbusaid poissmehi“ ja koketeerivaid naisi, kellele ei saa kunagi nende elus osaks see õnn, et neid armastaks keegi tõsiselt.

Flirt ei ole abinõu, millega saaks suurendada abielude sõlmimise arvu. Vaid hoopis sellevastu on tehtud kindlaks, et mängimine armastusega on antisotsiaalne toiming ja seega kuritegu. Sest „sissejuurdunud“ flirdi tüüp tõmbab vahel küll ligi, kuid oluliselt on flirt koketeeriv.

Armastus ei ole mõeldav ilma enesesalgamiseta, ja abieluline seiskord nõuab moraalselt distsipliini, — siis saavad armastus ja abielu õnne allikaks.

Inimene aga, kes ei suuda tõsiselt armastada, pole täiesti normaalne.

MEIE TOITMISEST.

Väga palju patustatakse just selles suhtes keha vastu. Meie ei arvagi, kui palju kahju enesetele teeme, mitte õieti tarvitades toiduaineid ja mitte rõhku pannes sellele, kui palju tarvitame neid igapäevases elus. Õige toitmise peanõudeid on: süüa vähem, kuid täisväärtuslikke toite.

Üldse süüakse liig palju. Arvatakse, et peab tarvitama palju toitu selleks, et omada jõudu ja vastupidavust. Tõepoolest on see aga hoopis teisiti. Kui süüakse palju, kulub organismi energia peaaegu ainult seedimisele. Kehas on siis ka rohkem lagunemisprotsesse, mis mürgitavad vere, tekitavad batsille, toovad kaasa enesega haigusi ja sagedasti enneaegset surma.

Söömine on harjumus. Süües vähem, tunneme õige pea, et meie terviseline seisukord paraneb ja meis rohkem on jõudu, energiat rõõmutunnet. Öeldakse õigusega, et söömise peab lõpetama, kui toit maitseb kõige paremini. On aga vähe neid, kes peavad kinni sellest kuldsest reeglist. Süüakse, kuni tuntakse, et kõht pungil täis. Sellega on aga tehtud kogu organismile määratud kahju.

Sööma peab päevas 2—3 korda, mitte rohkem. Sealjuures hommikul kõige rohkem, õhtul kõige vähem. Halvad unenäod, rahutu uni, peavalu, seedimisrikked tulevad sagedasti sellest, et süüakse õhtul liig palju ja minnakse täis kõhuga magama.

Inglased ja prantslased söövad künat kella 7-me ajal õhtul. Sellega minnakse siis ka kolm, neli tundi hiljemini magama. Toite ei tohi tarvitada liig palavalt. See rikub hambaid ja on ka muidu

kõhule kahjulik. Öeldakse isegi, et liig palava tee joomine on põhjustanud vähijahaiiguse tekki- miseks.

Toitu näritagu hästi. Poolpure- retud toit on raskesti seeditav. Ei ole tähtis ainult kui palju sööme, vaid ka toidu koosseis on väga tähtis.

Lõunamaa rahvad on tervemad kui meie ja meie põhjapoolsed naabrid. Nende toit lõunamaal koosneb peaaegalt puuviljadest ja juurviljadest, kuna liha ja rasva tarvitatakse õige vähe. Nii siis on kasulikum toit vitamiinide- rikas puuvili.

Vitamiin on ollus, mis tingimata vajalik meie keha korrashoiuks. Vitamiine leiame piimas, aiaviljas, puuviljas, munas, veres jne., lihas aga õige vähe. Toores puu- ja juurvili on eriti rikas vitamiin- nest.

Inimesed, kes kalduvad paksu- sele, tarvitagu äärmiselt vähe rasva, võid, suhkrut, kartulid, maiustusi ja putre. Samad ained on aga soovitatavad neile, kes kannatavad liigkõhnuse all.

Liha söödagu vähe, mitte rohkem kui kord päevas. Palju liha tarvitamine mõjub ka meie närvi- dele ja üldse mõjutab inimese iseloomu. Leiame peaaegu alati, et prassijad, joomarid, elumehed, äkilised inimesed suure vihaga, toored ja tuimad isikud eelistavad rasvaseid toite.

Mida õrnem, hingelisem isik, seda kergemseeditav on ka tema toit, igatahes eelistab ta sarnaseid toite. Meil süüakse liig palju sea- liha, mis eriti kuulub ainete hulka, millel tervisele kahjutoovad mõ- jud.

Mitte asjata leiame juba Moo-

sese seadustekogus Iisraeli rahvale sealihaga tarvitamise keeldu. Ka mu- hameedlastel on sealihaga tarvitami- ne keelatud. Mitte usulised, vaid just terviselised motiivid olid siin peategureiks.

Talvine peatoit meie maarahval ongi kartul ja sealihaga. Ning imes- tusega vaatad maalt tulnud lapsi, kes selle asemel, et olla punapõ- selised, prisked, on sagedasti ki- durad ja kollased näost. Toidu- puuduse all nad ei kannatanud, õhku oli küllaldaselt.

Milles siis viga? — Valesti toitmises. Selle vastu võime tä- hele panna, et kalurite lapsed, kes suuremalt osalt kasvavad vaesus- ses, toites end peaaegalt kal- lade ja leivast, — on tugevad, prisked ja terved.

Isegi meie meeleolu on süües tähtis. Naermine söögi ajal on kasulik. Muidugi hoidudes, et söök ei sattuks hingekõrisse. Naerdes töötavad kõhumuskolid hästi ja see soodustab seedimist. Kõdurad inimesed lamagu peale söömist tükk aega. See kosutab. Terve inimene aga jahutagu, kuid är- gu jooksku.

Vaimlist tööd ei ole soovitatav teha kohe peale söömise. Ener- gia kuulub siis seedimiseks. Vaim- line töö edeneb meil alles siis, kui meie kõht juba puhkab. Argu ri- kutagu ka kõhumahlu ja när- meid vahepeal igasuguste maius- tustega ja suupistetega. Need tee- vad paksuks.

Suvisel ajal on tervisele hea süüa vabas õhus. Palju võidak- si me kui teeksime nende, arstide poolt tunnustatud reeglite järele. Ja see polegi raske, — on tarvis ainult tahta ja harjuda.

Chypre.

TOIMETUS JA TALITUS:
Tallinn, Suur Karja tn. 2-6. Telefon 14-72.
Postkast 372.
Toimetuse kõnet.: kl. 3-5. Kontor avat.: kl. 8-6.
Tarvitamata jäänud käsikirjad, kui neil tagasisaatmiseks puu-
duvad margid ja seismajäänud kirjad hoitakse alal kuu aega.
Kuulutusi ja tellimisi võtavad vastu: lehe talitus, abitalitused
ja agendid. Lehte võib tellida ka kõigist Vabariigi posti-
asutustest ja postiagentuuridest.

Kuulutuste hinnad:
Esaküljel teksti ees 10 senti, teksti
sees 12 senti ja kuulutuste küljel 5
senti millimeeter. Kuulutusi võetakse
vastu lehe ilmuvase numbrisse kuni
neljapäeva õhtul kella 6-ni.

Tellimiste hinnad:
1 kuu 45 s., 2 kuud 85 s., 3 kuud
125 snt., 6 kuud 225 snt. 12 kuud
400 s. — postiga aastas. Välismaale
2-kordsed hinnad. Aadressi muut-
mine 25 senti.

„ABIELULEHE“

kuulutustel on suur mõju. Igaüks, kes otsib
omale eluseltsilist või sõpru, kuulutagu

„ABIELULEHE“.

Emale.

(Sünnipäevaks).

I.

Sa ütlesid, emake, saates mind kooli,
Sa ütlesid: „Pojake, õpil
Ja ära teel kunagi raskusist hooli,
püüd, visadus võta töö appi!“ —

Ma õppisin, emake, õppisin, hella,
ju tahtsin: ehk lohutan sinu . . .
(Sest aeg see löi kirikutornist meil kella,
mis masendas sinu ja minu . . .)

Ja pani kõik parema, emake kallis,
mu leivakotti Su käsi.
Ja talves tuisuses, sügises hällis
mind saatmast sa eales ei väsind. —

II.

Ei suutnud ma tasuda Sulle mu võlga,
kui naasesin raamatu tagant.
Siis eluraskus löi mullegi õlga . . .
(Kuis seni ma lapsena magand! . .)

Ei saanud mu'st seda, mis Sina mu'st lootsid, —
teed viisid mu okaste-orgu . . .
Miks kooliteedel mind tuisanuil saatsid?
nii valuleb küsimus argu . . .

Sest võta nüüd tänuks — muud pole
/mul anda —
mu suudlus, mis õhkumas luulest . . .
Ja lase end hetkekski Lehtele kanda
mu südame hellivast tuulest! . .

Ervin Uibo.

Juhime veel kord
lugejate tähelepanu

Knut Hamsuni
romaanile

Roosa

mille algus meie lehe
täna'ses numbris.

Materjali rohkuse tõttu jäi seekord romaan „KIRG JA
HING“ välja. Edaspidi ilmuvad mõlemad romaanid
igas numbris.

TOIMETUS

Teadaanne.

15. märtsist asub „Abielulehe“
toimetuse ja talituse S. Karja tn. Nr. 2-6.
Scheeli panga vastas, III. korrall. Telef. №
14-72.

Uus abielu.

Kui lihtne ja mõne-minutiline mõnus toiming on korraks suguliselt „andumine“, kus ei mingisugust erilist kaotust inimesele. Aga ometi on ta siiski nii lõpmatu paljude ahasustäratavate kõrvalmuredega ühenduses, millest inimese enese mõistus häda-vaevalt jagu saab.

Selle lihtsa toimuingu — „andumise“ — kõrvalmuredid tuleks ka inimese juures tungivalt kohendada hakata. Kui vaatleme loomakasvatust, kus äärmiselt õrnatult hoolitsetakse vastündinute eest. Neid toidetakse hästi, nende pesa hoitakse inimeste poolt puhas, neid joodetakse omal ajal, ja aetakse metsa jalutama. Kõik „andumise“ kõrvalmured on inimese loomalt enese peale võtnud. Iseennast on aga inimese täiesti hooletusse jättnud. Praegusel kehvajal ajal ei oska inimese, kes ju targem, kui kõik teised loomad, sarnaste „andumise“ kõrvalmuredega ei kuskilt otsast peale hakata.

Sugulise andumise kõrvalmured, nagu rahva majandusline viletsus, tervishoid, hingeohutus, ja väga palju muid mõjutusi, mis inimese loomisega või „andumisega“ ühenduses ja seotud, on viimasel ajal äärmiselt ühekülgsest arene-

Nõukogude Venemaa, kes sellel alal katsetas, pööras abielule sootumaks teise külje. Ta pühkis ühe ropsuga kõik üldtähendatud inimese sugulise „andumise“ kõrvalmured inimeste kaelast ära ja võttis need oma, see on riigi kanda, jättes inimese hooletusse ainult mõnusa „sugulise andumise“. Samuti kui inimese võttis loomalt tema andumise kõrvalmured enese kanda, võttis nüüd Venemaal riik „inimese andumise“ kõrvalmured oma kanda.

Mis oli nüüd viga rahval lõbutseada! Ei ühtegi kasvatus hoolt ega muret, ei ühtegi last kellelgi koormaks kaelas. Kõik see kolb väga meelitatavalt. Kuid ometi ei läinud see nii. Seesmiselt kasvata-

matu inimene läks nüüd ainult lõbumaitmise üle ja laotas aina suguhaigusi laiali. Naine muutus Venemaal väljaspoole kõiki elavaid olevusi, sest kõik loomadki kasvatavad omad pojad enese juures, kuna aga vene naine pidi lapsest loobuma, jättes teda teiste hooleks, ning asudes ise jälle lõbutseades „anduma“.

Sarnane ebaloomulik vene naise elujärg ja suguhaiguste levimine, viis asja kuristiku äärele, mis sundis valitsust kiire korras kurssi muutma. Nüüd aga lastakse Venemaal lihtsalt maha igaüks, kes suguhaigusi edasi annab. Lapse eest peavad hoolitsema nii mees kui naine ühevõrdsest.

Sellest katkest Venemaal võime ka meie nii mõndagi õppida. Meie näeme siit, et kindla paragrahvi ja teooria järele ei saa suguelu käia. See peab inimese enese seemise arenemise ja elukogemustega käsikäes minema, mis iga isiku juures iselaadi. Veel näeme, et just nagu ei tohiks inimeselt hoolt ja muret ära võtta, milleta inimese muutub mittemillekski. Ühtlasi võime näha, et perekonna elul on siiski inimese juures suurem eluõigus, kui kõigil teistel selleks sooritatud ja katsetatud viisidel.

Inimene areneb alatasa, ja elukogemused toovad ise tahes ehk tahtmata uuendusi esile, mida nüüdne inimene vähema vapustusega omaks võtab. Meie abielu puruneb iga päevaga. Tema purustajateks on tähelepanematud, isegi tühi asjad, nagu uue ajal moodi läinud „eradeteitiiv“, kes aitab suuresti kaasa, et inimesed lahku läksid, ja et nad omavahel tülitseksid, kohut kõik-sid jne.

Siis veel käeandmise viis, millest loobuda tahetakse, mis inimesi üksteisest eemal peab hoidma. Samuti ka alastikultuur, kõrts, kabaree, kohvik, kino, alkohol, tants, naiste riietus jne., jne. Ja kui meie ei taha edule jalgu jääda, siis peame, kas maha jääma või kõr-

vale astuma või kaasa sammuma.

Enne aga kui otsustada, mis teha, peame võtma need inimese sugulise andumise kõrvalmured meie oludes sõelumisele: „Üldse võib arvata, et neid abielusid, kes üksteist sõna tõsiselt mõttes leidnud on, kes surmani üksteisega rahule jäänud, ja end õnnelikudena leidnud, on vast paarkümend protsenti. Ülejäänud osa on need, kes enam-vähem ära viirisevad oma abielu kuni lõpuni, nagu suuremad ja vähemad tülitsejad, samuti abielurahvastest väljahüppajad, kes üksteisele seda pattu andeks annavad ja jälle oma elurada edasi jätkavad. Need on need, kes häbenedes omi sugulasi ja teisi, ei söanda lahutust ette võtta, vägivaldselt kinni pidades endistest vaadetest ja kommetest, et mitte sattuda klatsi alla. Mõned teevad seda varandulistel põhjustel. Siia kuuluvad ka kõik lahutajad tervislistel, varanduslistel, sobimatusel, lasteta oleku ja väga paljudel muil põhjustel.

Siit näeme meie, kui raske on abielulajatel õnnelikult valida oma eluseltsilist. Eriti raske on seda ette võtta aga meestel, kes ju „võtta“ on, ja kes oma ebaõnnestunud „võtmise“ eest teatud vastutust kannab. Ka siin on inimese ekslik, nagu kõikjal, ja õpib hällist hauani, millega tingimata ka arvestama peame.

Proovi-abielu, mida meile hiljuti soovitati selleks, et tundma õppida üksteist, ei vii sihile. Seda näeme ju sellest, kui inimesed lahutavad endid, kes juba rida aastaid abielus olnud ja isegi lapsed täiskasvanud. Kas pole sarnased lahutajad end veel tundma õppinud, kes 10—25 aastat abielus olnud? Ja kas võib siin öelda, et valik pole õige olnud? Kas oleks aidanud siis lühikene proovi-abielu aeg? (Järgneb.)

Meie ei karda vanadust, kui oleme kahekesi.

Naisterahva näo järele võib juba otsustada, milline mees tal on.

Armastus on meesterahva elus ainult episood, aga naisterahval — terve elu.

Päike — tervisetoojana.

Ei ole palju aega tagasi, kui meie veel mingit rõhku ei pannud õhu ja päikesevannidele. Alles viimasel ajal on nad saanud parimaks abinõuks meie arstiteaduses halva tervise parandamine. Vesi, õhk ja valgus on nagu head vaimeid meie ümbruses, kes meile lubavad tervist ja ilu, kui meie neid ainult õieti tarvitame.

Alasti keha peab saama võimalikult tihti päikese ja õhu mõju osaliseks. Päike aitab kõrvaldada väsimusmärke pärast jõupingutusi. Jsegi jooksvahaigus ja haavavad paranevad paremini päikese mõjul. Valgusega harjumata, närbunud nahk tõmbub pingule ja omab värskeid värvid. Väsinud, unised silmad saavad tagasi oma läike ja elevuse, muutuvad selgeiks, ilusajks.

Naha kaudu hoovab päikese mõjul meisse tervis, jõud ja ilu. Päike on siin hea ergutusabinõu. Siiski tuleb seda tarvitades olla ka

ettevaatlik. Lijalt tarvitatuna võib ta ka mõjuda kahjulikult. Peab minema edasi samm-sammult, mitte järsku. Nagu loodus üldse ei armasta hüppeid, vaid kavakindl, pikaline edasisammumine.

Päikesevannid on kõige kasulikumad hommikul ja peale lõunat. Keskpäeval võib nende mõju liig tugev olla. Alul ei tohi päikesevann kesta üle veerand tunni. Siis võib sellele lisada juure iga päev 10—15 minutit, kuni 2 tunnini. Kauemini päikese käes lamamine oleks kasulik.

Pea olgu siiski kaetud, mitte otse kiirete käes. Päikese kiired võivad tuua esile silmahigused ja peavalu. Päikesevannile järgneva supeluse või külma veega pesemine või ka lihtsalt märja rätiga keha hõõrumine. Kui nahk lõhkeb ja valus on, tarvitatagu boor-vaseeliini sisesehõõrumiseks nahasse.

Chypre.

Ettevaatlik abielumees.

„Kõik naisterahvad on petised!“ kirus Toomas Seeneauk, neljakümne-aastane vanapoiss. „Ma olen oma elus nii mitu korda petta saanud ja sest ajast saadik ei usu ma ühtegi naisterahvast enam.“

„Tõsi“, kinnitas Mart Karp, teine vanapoiss. „Niisugune ta on. Ta ei tunne siis elust mingisugust lõbu, kui ta mitte ei saa petta teda armastajat inimest.“

„Jah, juba loomupoolest on ta valelik.“

Nii rääkisid need kaks vanapoissi. Aga naisemees Peeter Tuulisprits väikis ja naeris saladuslikult.

Kui vanapoissid kõik sapi naisterahvaste kohta hinge pealt maha olid rääkinud, sõnas ta:

„Lori, sõbrad, lori! Kõik, mis teie räägite on puha lori. Mind võite uskuda, sest ma olen asjatundja — ma olen naisemees. Ja olen õnnelik... Teate, et iga niisugune samm, mida naine astuda kavatseb, võib aegsasti ettenähtud ja kõrvalhoitud saada. Meist enestest ripub see ära, mis naiste kuulsusse puutub. Uskuge, ma räägin kogemuste järele. Näiteks räägin ma ühe loo, mis ma neil päevil läbi elasin.“

Jutustaja hingas sügavasti ja jätkas:

„Ma tuln õhtul varem koju. Tu-

ju oli hea. Mõtle, see on minu hii- rekesele ootamatus. Tasa võtan enese esikojas lahti ja astun võorastetuppa. Avan ukse ja tarden üllatusest. Mis ma näen? Minu hii- rekene istub Türgi diivanil, tema kõrval herra Turnips ja nad suudlevad. Tingimata oleks nad minu sisseastumisel kumbki oma poole laiali jooksnud. Algas raske silmapilk. Mis teha? Viimaks heites nende peale pika põlguse pilgu, läksin ma oma kabinetti, et seda asja hoolega läbi kaaluda. Mis teha? Naine minema ajada? Aga ma armastan teda. Turnips välja visata? Aga ta võib südameäiaega minu naistest kõiksugu loriugusid kõik linna täis puhuda. Mõtlesin kaua ja viimaks tuln otsusele, et ma kui naise pea, oma võimu näitama pean. Ja näitasin... Mis teie arvate, mis ma tegin, et mitte enam niisuguste etenduste peale sattuda? Ma olin kuri ja kätemaksja mees — ma lasksin järgmisel päeval selle diivani maha müüa.“ — Arno.

Naisterahvas tunneb ainult armastust ja põlgust, harva aga — keskteed.

Kodukolde õnn või õnnetus ripub täielikult ära naisterahvast.

Tütarlapsed kuristiku kaldal.

Kinniste uste taga.

Saabus uuesti kevad. Jälle õitsesid sirelid, jälle hõiskasid õõbikud ja kogu loodus näis kõnelevat vaid ühest suurest lakkamatust armastusest. Kuid mulle ei valmis- tanud see enam rõõmu, nagu eelmisel aastal, vaid äratas ainult mälestusi, mis tegid valu... Siis oli ju minul mu Dodo, ent nüüd ei kedagi, kes oleks olnud nii õrn, nii armas nagu too unustamatu poiss...

Kirjutasin kümneid kordi Dodo, kes aga mind ainsagi rea vääriliseks ei pidanud, vaid väikis. Olin meeleheitel, käies ringi enesetapmise mõttega, mis painajana lasus südamel, kus ei kustunud armastus... Kodused, kes mõistsid väga hästi, millist piina see mulle valmistas, ei keelanud, kui läksin õhtuti välja. Nende teada käisin ju ainult siin-seal sõbrannade juures või kinodes meelt lahutamas.

Tõeliselt oli aga see meelelahutus sootuks muud, kui süüti kinos istumine. Kuna juba varasemaist aegist alates pealinna elumeeste ja naisteküttide hulgas evisin mitte just kõige vähema tutvuse, kohtasin neist väljaminees, Viru ja Harju tänaval jalutades või kohvikus istudes ikkagi kedagi. Loomulikult, et sealjuures ei aetud ainult süütut juttu, vaid mindi ikkagi kuhugi.

Mõnes restoranis algas harilikult peale see kõik, mis hiljem ikka kõige metsikumaks orgiaks

kujunes. Mina ja mu sõbrannad eelistasime tavaliselt üht südalin- nas asuvatpeenemat restorani, kus alati armastati kaubelda üle aja.

Õhtul möödus siingi kõik pealt- näha enam-vähem korralikult ja viisakalt, muidugi siis kui ei istutud kabinetis. Joodi, tantsiti ja lobiseti, nii nagu tehakse seda igas teises kõrtsis. Ent siis, kui saabus aeg, mil ametlikult suleti uk- sed, algas alles lõbutsemine. Ak- nad kaetud eesriietega, ukseid lukustatud ja sissejätetud vaid enam- vähem tuntud külalised, nii tehti siin igal öösel. Ka muusika ei puudunud, ent mängu võis kuu- lata nüüd ainult raha eest. Ja nõnda kestis siin see sageli hom- miku kella kaheksa-üheksani, vahel koguni veel kauemgi.

Hommikul koju minnes, sai öel- dud ikka isale-emale, et õo vee- deti kas Alice või mõne teise sõ- branna pool, kusagil sünnipäeval olles või mõnes teises korralikus kohas.

Sageli osutus too „korralik koht“ ka mõne herra korteriks, kes ära oli saatnud oma naise. Needki õhtud algasid peale tava- selt restoranis, kus oldi poliit- seitunni saabumiseni. Et aga kõik toleaks ajaks õigesse tujju satt- uksid, ei mõeldud tavaliselt veel lõ- butsemise lõpetamisele. Istuti au- todesse ja sõideti koju, ikka oma kolm-neli või rohkem paari koos.

Restoranis istudes osutusid

härnad juba küll ja küll peale- tükkivateks, ent veel hullemateks osutusid nemad kodus. Võttes ette sellise sõidu, pidid sa alati valmis olema kõige hullemale. Ja seda meie olimegi.

Jõudnud koju, mattis korteri pe- remees hoolega kinni kõik aknad, otsis välja kaasavõetud viinad. Joodi veel vähe ja siis, — siis langesid katted, ent seda vaid neidudel... Nii peaaegu alati ja igalpool. Eriti maias säherduse nõude esitamiseks oli kaunis kaht- lane ärimees L., kelle juurde min- nes võisid kindel olla, et hommi- kul lahkudes on sul taskus ikka mõni hea tuhat.

Üldse armastas too kahtlane L. väga palju laiutada. Polnud su- gugi ime, et ta schampanjaga pesi preilikeste jalgu, kümnekroo- nilistega süütas paberosse ja tegi muidki selliseid tempe, mis roh- kem kui kummalised.

Eriti valusad mälestused on minule jäänud aga ühest sellisest õhtust, mille korraldas kapten K., kaunis agar elumees, oma sõpra- dega. Kui ühel õhtul istusin koos Alicega kohvikus, tuli meie juur- de K., tehes ettepaneku kaasa võt- ta veel kolm sõbrannat ja sõita tema juurde.

Peagi püüdsime kinni Viru tä- navalt kinni kolm sõbrannat ja läksime K. juurde, kus ees pidi olema veel neli härrat. Momendil oli neid seal aga ainult kaks, ku- na kaks olid väheks ajaks välju- nud.

Pidutsemine algas siiski peale. Nii nagu tavaliselt viinaga. Oli- me peagi purjus ja valmis kõigile. Kuna K. teadis juba varem, et olen võrdlemisi hea tantsija, tuli ta äk-

ki mõttele mind tantsima panna. Ja seda ei mitte pörandale, vaid lauale... Purjuspäi olin sellega peagi nõus.

Ei tea kaua ma seal neegrinnat Josephine Backer'it järeleaimates tantsisin, ent kuidagi sattus mu pilk kõrvaltoa uksele, kus seisis Dodo ja üks noor ohvitser, tema tädi poeg...

Karjatasin, peatusin ja ei suut- nud enam pöörata pilku uksele, kus seisis Dodo. Ei tea, mida mõt- lesin, või kas ma üldse midagi mõtlesin, nähes Dodot, kelle sil- mis oli minu ehmastust nähes iroo- niline naeratus.

Seda ei osanud ma kuidagi ar- vata, et Dodot sellises olukorras kohtan. Teadsin varem, et ta tun- dis paljuid ohvitseri ja rohkem ei midagi.

Ka teised jäid vaikides mind silmitsama, kuni Dodo tädi poeg küsis, kas mina ja Dodo üksteist tunneme.

„Vähe. Käisime kunagi ainult seltis algkoolis“, naeratas Dodo jällegi pilkeliselt, saates pilgu, mil- lega käskis mind vaikida.

Ma väikisin ja väikis ka Alice, kellele minu ning Dodo omaaeg- ne vahekord väga hästi teada oli.

Kuna kõik teised juba omale kaaslased olid leidnud, jäin ma Dodo „linnukeseks“. See tegi va- lu, aga ühtlasi rõõmustasin ka nagu vähe, lootdes, et mul nüüd ometi avaneb võimalus Dodoga rääkida. Kuulsin, et ta on puh- kusele sõitnud, ja koos tuttavatega veedab nüüd üht „rootsi tundi“.

Ta pidas ennast mu juures ra- hulikult ülal, nii nagu poleks meie vahel tõesti midagi olnud. Vaid veine jõi ta tublisti rohkem kui

tavaliselt. Minagi tegin nõnda, oodates põnevusega aega, mil ka- hekesi jääme.

Lõpuks, see oli juba päris hil- ja, kui kõik paarikesed kadusid, juhatas ka meidki ühte väikesse tupp. Olime kahekesi. Istusin oodates diivanile, Dodo aga toetas ennast ahjunurgale ja väikis.

„Dodo“, laususin viimaks lähe- nedes ja käsi tema õlale pannes.

„Noh“, vastas ta ükskõiksest.

„Sa oled minu peale kuri?“ pä- risin aralt.

„On see siis tähtis?“

„Aga Dodo!“

„— — —“

„Dodo, armastan ju sind...“

„Tea, tea seda“, naeratas ta irooniliselt. „Sa oled ju mind alati armastanud, — nii nagu küm- neid teisiigi...“

Tollega lõppeski meie kõnelus. Viskusin haavununa diivanile, ku- puhkesin nutma ja uinusin pur- juspäi ruttu.

Uinudes lootsin meeltesegadu- ses, et hommik siiski siiski toob lepituse. Hommikul ärghates olin aga üksinda. Dodo oli läinud.

Laul oli vaid üks kümnekroo- niline ja väike paber järgmiste sõ- nadega: „Andesta, et nii vähe. aga loodame, et täna õhtul leiad mõne rikkama.“

(Järgneb.)

Järgmises kirjutuses räägib tä- naste ridade autor

kollasest passist, üksindu- sest, seniste sõprade võor- dumisest ja saatusest, mis ootab varem või hiljem iga lõbunaist.

Noorus lõbutseb.

Taliõhtu pilte liuväljal.

Kui esimesed sügisesed halleööd puistavad puudele kolletuskulda ja hommikuti ilutseb veeloikudel esimese arglik jääkirm, hakkab osa pealinna noori põnevusega ootama päevi, mil valge lumi katab maa ning vetele vaob peale jääne kaas.

Miks? Eks ava ju siis oma ukseid kohalikud liuväljad ja alga talised jõud, mis oma oadavuse tõttu kätseadavad peaaegu kõigile.

Suvel kogunevad noored, kes ihkavad omasuguste seltsi, Kadrioru või Harjumäele, talvel aga võib näha neid liuväljadel, kus igal õhtul väsimatult askeldavad noored, tantsides, üisutades või muidu „tiivariipsu lüües“.

Lõbusad kilked ja naer, mis suveõhtuil heliseb parkide puie all, kostab kõrvu nüüd siit, kuhu suunime meiegi oma sammud, et tutvustada kogupeetud eluga, mis keeb õhtuti kahel suuremal pealinna liuväljal, „Kalevis“ ja „Spordis“.

Astudes sisse kitsast väravast, mille ümber närvitsedes askeldavad need, kellel puudub raha või tahe pileti lunastamiseks, kostab kõrvu kohe liuraudade terav klõbin, mis seguneb lõbusate kilgete ja naeruga. Kõigil nägudel särab noorus, värskus ja rõõm, preilikased näivad aga tumedas valguses olevat koguni ilusamad kui tavaliselt. Too tuligi, mis loitleb nende tumedalt säravais silmis, tundub kuidagi julgema kutsuvana kui kesklinna tänavail liikudes.

Miks? „Siin on ju ainult noored! Siin on kodumaa ja kohasem, siin pole ka karta kedagi!“ ütlevad nad ise, naeratades peaaegu sama magusalt kui Clara Bov, kõigi nende preilikeste lemmik ja ideaal.

Poisidki, keda ikka ja alati näib olevat siin rohkem, on julgemad tehes vastutulevate preilikeste kohta tähendusi, mis pole sageli küll viisakad, ent märkuste tegijate arvates siiski küllalt moodsad ning vaimurikkad.

Ümber liuvälja liuglevad uisutajad, peajasjalikult kohalikkude keskkoolide noored. Neid pole palju, ent siiski selleks küllalt, et jalutaja enamat viivukski ei tohi unustada. Just äsja vaatab keegi preilike üle öla ja samal hetkel on ta sõidetud pikali.

Salkkond noormehe on pidanud kohaseks rahvamurru mängima hakata „kula“, ajades üksteist taga sellise hooga, et kõik, kes neid näevad, hirmunult kõrvale kargavad. Ent poisid ei pane seda tähele, ei aita isegi ülesse pikali sõidetud preilit, vaid kihutavad ikka edasi.

Asi jätab toda halvema mulje, et oas poisse suvel jalgpalli mängivad ühes meie tuntumas meeskonnas.

Välja keskel moodustavad väikese rõõmsalt sumiseva sõõri jalutajad, jällegi noored pükad ja poisid. Kui uisutajate hulka on eksinud veel mõningad vanemad, pealtnäha soliidsed inimesed, puuduvad need siin täiesti. Vaid noored, noored, noored.

Liuvälja tagumisel serval, väikese kolakojas ees on noori aga rohkem kui kusagil teisel. Külg külje kõrval, nii nad siin seisavad ja ootavad — tantsu algust. Vähe rahutut kübelemist, labast nalja, ebaviisakaid lükkamisi ja häälekõvendajast kostabki kord väga moodne, ent nüüd juba vähe iganenuna tunduv tango „Oo, donna Clara“.

Ruum tantsuks on napp, vägagi napp. Jälj tantsida pole ka just kuigi ilus, ent neid, kes seda teevad on külluses. Juhust tuleb ju kasutada. „Kraadepoistel-pikadel“, kes moodustavad peamiselt tantsijate pere, pole ju alati raha peole minemiseks. Liuväljal võib seda teha aga 25, ja kaks korda nädalas koguni 10 senti eest.

Antagu andeks, et seda, mis siin sünnib, ei tahaks nagu tantsuks, vähemalt õieti tantsuks nimetada. Poiss, kel peas muidugi kapteni müts, palitu krae ja tihe pöskhabe, mis teatavas ringkondades viimastel kuudel moodi läinud on — andestage — kõver ja küürus kui kapsaraud, pea surutud pool alla partneri öla kohale, preilike aga surunud enese kuidagi kramplikult-kohmetult ligi poisile. Ja liigutused, — needki on sama abitult-kanged kui kehahoid.

Too ongi see kurikuulus „kraadestii“, mida vist täie õigusega võib pidada näitamiseks, kuidas ei tohi tantsida. Nii see on, — evime palju häid tantsijaid, veel rohkem aga neid, kes tantsida ei oska, kuid siiski arvavad, et nad on väga head tantsijad.

Liuvälja pimedamas nurgas näib olevat midagi juhtunud, kuna sinna voolab „siki poisse“, — pealinna kurikuulsa huligaanidebande liikmeid.

Milles asi? Kaks pealtnäha korralikku noorsandi, on tantsinud „siki poiste“ plikadega. „Sikistid“ plaanivad kättemaksu, norides riidu. Rõngana piiravad nemad noormehe, keda ähvardab „tubli nahatäis“. Asjast on haisu ninna saanud välja mitteametlikud korrapidajad, — noored jalgpallimehed ja poksiad, kes, tõtt öelda, lõpetasid liuväljadel kord liigagi sagedased kakelused, mille algatajaks osutus peaaegu alati noor poisinolk K., pealinna tuntumaid riukukkesid.

Nähes, et tegemist poksiatega, jättavad „sikistid“ sellelgi korral kakeluse, pidades üleöla piiludes paremaks väljalt „ära aurata“.

Keegi noorsand on otsa sõitnud preilikesele, kellel uiskudel liikumine valmistas veel raskust. Preilike kijatab ja kukub. Ka noormees kukub, ent tõuseb ja aitab ülesse preilikese.

Mõlemad silmitsevad üksteist ja naeratavad, naeratavad ning noormees lausub oma nime. Preiligi teeb seda.

Ja peagi uisutavad nemad üheskoos, noormehe käsi kindlalt, kuid siiski õrnalt ümber nõtki piha. Homme, ülehomm, järgmistelgi päeval uisutavad nad nüüd nõnda siin koos ja, võib olla, otsustavad nemad pealegi ehk koos sõita ka abielusadamasse.

Nii mitme eluteed on kokku jooksnud just nõnda ja liuväljal kukkudes leitud see, kellele igaveseks ulatatud käsi.

Lõpp läheneb. Igauks näib leidnud olevat selle, kellega koos minna koju. Naer ja kilked näivad viivuks nagu vaikivat. Silmitsetakse, kas uurivalt või õrnalt uusi kaaslast. Külg liigineb küljele, käsi otsib kätt.

Kas ärkav armastus? Kes seda teab...

...Keegi noorsand, kel peas nähtavasti väike „kil“, seisab tavaliselt preilikese ees. Ta seletab ja seletab, lausudes äkki nii kõvasti, et kõik lähedalolijad seda kuulevad:

„Kuule, Liide, kui sa seda poissi

Ära räägi kevadest.

Ära räägi kevadest sa mulle, kellel kevadet ei olegi! Sinu kõne rõhub minu rinda, nagu ader lõhub söödimaad.

Põhja külm ja jää ja möllav maru on mind kasvatanud talvele, on mu rinnasse ju ema rinnal needes lumehange tuisanud.

Mina soovin, et ma laias laanes ümber eksiksin, kui hulkujat, kellel pole isamaad, ei kodu, sooja sõbrasüdan ilma.

Aga mulle, kellel kevad keeldud, keelatud ka seegi, süüta soov. Tulejõgi rinnas, see mu päike, see mu naerataja kevade. Ja mu süda sulab tema võimul, nutujõgi voolab keelmata.

Ruudya — Provintsiist.

ei armasta, kellega tantsisid, siis anna mulle kohe siin musu!“ „Ära lorise, Ats!“ vastab preili. „Kas annad või ei?“

„Ei!“ Aga Ats ei hooli sellest keelust, vaid haarab Liide oma käte vahele ja suudleb teda kõigi nähes keset liuvälja.

Kostab teiste mürisev naer. Ka Ats naerab ise. „Said, — said sa nüüd!“ hiritab ta sõprade heakskiitvate tähenduste saatel.

Aga ka Ats ise sai, — sai vihast punetatult Liidet sellise kõrvakiilu, et kukkus ja tõustes teiste pilkavat naeru kuules lahkus sootuks liuväljalt, hõõrudes häbelikult valutavat põske...

Sõbrad püüavad Atsi takistada, lausudes lohutavalt:

„Keda armastatakse, seda ka karistatakse.“

Ats ei hooli aga sellest, vaid läheb, surudes vihaga läbi hammaste:

„Kuradile põrgusse paras see Liide ja tema armastus! Lähene just praegu, ja otsin ülesse Meeri, kes igatepidi käre „kraam“ ega kunagi kätt su vastu ei tõsta.“

On lõppenud muusika ja tühjunud liuväli. Vaid siin-seal mejavärvates

näed veel paarikesi. Aga enam noored ei näera. Vaiki, nii vaiki, et vaeu seda kuulda räägitakse veel, surudes hellunult väikest pehmet kätt... esimest ja enamik juhustel ka viimast korda...

Noored on ju püsimatud. See, kellele räägitakse täna sõnu igavesest armastusest, on pahatihti homme samal ajal juba unustatud. Pealegi on liuväljadel nii palju keni poisse ja preilikesi, kes tänapäeval ei pahanda selle üle, et neid ruttu, liigagi ruttu unustatakse...

Homme säravad teised silmad tumelisemalt, homme on teised huuled ahvatlevamad ja neid püütakse siiski vallutada, ent jällegi vaid korra. Herodes.

Head naisterahvad ei sünni ise, vaid neid tehakse headeks.

Naisterahvas ei kannata mitte mehe tooruse, vaid tema ükskõiksuse all.

Andestamine on kõige mõistlikum voorus.

Naise ärarippuvus mehest ja mehe eesõigus sugulistes kui ka ühiskondlikes suhetes peitub bioloogilistel ja ajaloolistel põhjustel.

— Kui niipalju teadusi olete läbiõppinud, siis vististi võite küll minu maja ja kuuri — ühe sõnaga kõik minu ehitused üles joonistada? Ja võib-olla ehk teete mulle mõne pildi?

Naeratasin ja imestasin väga tema veidi kentsaka kõne üle, sest alles hiljuti, olin juba tähendanud, et oskan joonistada ja õlivärvidega maalida.

— Mul on kodus kõiksugu varandust, aga maja ümber lendavad mu tuvid. Ja mina olen kõige selle valitseja ja omanik, mis siin on. Aga, nagu näete, pilte mul ei ole, — tähendas ta. — Ainustki pilti mul ei ole.

Tähendasin sellele, et rakendan kogu oma jõu tööle, et kõik teha, mis iganes soovib.

Kui Hartvigsen sadamasse läks, jättis mind enese hooleks. Tundsin igatsust üksinduse järele. Kõik ukseid olid lahti, võisin minna, kuhu iganes tahtsin. Ühe tunni veetsin paadikuuris. Tänu Jumalale, et olin jälle sattunud nii kaugele ja sealjuures heade inimeste hulka.

Kui pühad saabusid, hakkasime kohe Hartvigseni maja ja paadikuuri joonistama ja joonistusi õlivärvidega maalima. Kui poodi läksin ja sealt midagi selleks otstarbeks osta tahtsin, nägin esimest korda Makki, seda tähtsat härrat. Ta oli elatanud mees, kuid siiski väga elav ja otsustav, sealjuures väga meeldiv ja viisakas ümberkäimises. Rinnal ilutses tal kallis briljantnööp, kellaketi otsas rippus mitu kuldripatsit. Kuuldes, et ma mitte mõni hulkur ei ole, vaid isegi üliõpilane, kes otsustanud pikema matka ette võtta, oli ta minu vastu eriti aupaklik.

Selle järel, mida rohkem joonistasin, muutus Hartvigsen ikka enam ja enam lahkemaks minu vastu. Ta oli mu tööga rahul ning kiitis mind väga selle eest, et hooned olevat maalitud väga hästi ja elavalt. Saatsin oma sõbrale Vendtile kirja, et olen juba teel tema poole, kuid heade nimeste takistuste tõttu ei jõua veel nii ruttu pärale.

— Kirjutage talle, et enne sügist teie sinna ei jõua! — seletas Hartvigsen mulle. — Suvel oleksite mulle nii paljudeski asjades väga tarvilik. Kui laevad ja paadid Loffodenidelt tagasi jõuavad, tahaksin ma lasta neid tingimata üles joonistada ja kõige pealt kaluripaadi „Funtuse“, millel kord Bergenisse sõitsin.

Selles pole midagi isearalist, et nii kauaks peatusin ülevalpool nimetatud asunduses. Siia sõitsid ühed ja teised, aga harva leidus neid, kes siit lahkasid. Paar nädalat peale minu tulekut ilmus Sirilundi õngetegija. Olles neid valmistanud igasuguseid, suuri ja väikseid, ei mõelnudki ta äraminekule, vaid jäi veel paigale. Peale selle töö ei mõistnud ta mingit muud ametit — keerutas aga väikseid konksukesi. Kuid ta oskas väga osavasti järele aimata loomade ja lindude hääli. Ta peitis suhu väikese masinakese ja siis oskas laulda nii, nagu oleks ümberringi olnud mets täis laululinde, ja kõige selle juures ei lasknud ta sugugi märgata, et tema see laulja on. See oli otse imestamisväärt. Isegi Makk seisatas ja kuulatas tihti teda. Viimaks leidis Makk talle

Roosa.

KNUT HAMSUN'I ROMAAN.

Eestistanud J. KIVISILLA.

Randlased.

A. Luhtsee.

„Kopp — kopp — kopp!“

Mia tõuseb tasakesi voodist ja pühk ettevaatlikult kardina serva tões-
tes õuele. On tuuline sügisöö. Mo-
mendil pole pimedal õuel midagi nä-
ha. Nüüd jookseb üle õue nõrk val-
guskuma: kuu leidis momendiks ae-
ga, heita pilku, rebenenud pilve-
kaitsu vahelt kahurikülale. See val-
guse viirg libiseb, kui ratsutaja vari
kiirelt üle õue, üle kiviaia rahutule
merele ja kaob sinna, nagu uppudes
vihaseisse laineisse.

„Ei tea kas koputaski keegi, tuul
ehk lõgistas vana akna kallal. Järs-
ku ta ei tulegi...!“

Mure peegeldub Mia palgel. Ta
on voodisse tagasi pugemas, kui
unesti kuuldu:

„Kopp — kopp — kopp...!“ ja
nüüd märkab Mia ülemise akna ruu-
du kohal ka mingit tumedat kogu —
keegi vaatab aknasse.

„Tänu taevale! Siiski!“ Mialt kuul-
du kergendusohu.

„Mia, — Mäkenen! Tee aken lah-
ti! Mina olen!“ Keegi seisab akna
taga ja sosistab tungivalt läbi akna
praod.

„Milleks lased mind siin seista?
Tuul viib vana Pontule lõhna ni-
nasse ja siis on kisa enam kui va-
ja. Ja külm on mul... Prrr! Ava
ometi!“

Ja Mia avabki akna, mis sunnib
tulejat veidi imestama, sest eelmine
kord oli pidanud ennem pool tundi
nuruma.

„Plika juba järeleandlikum“, mu-
heleb ta oma ette. Ta on kohalise
piirivalve kordoni uus ülem ja kui
uustulnuk viibis täna alles kol-
mandat ööd Mia pool. Siin oli väl-
javaateid, sest pliika oli esimesel õh-
tul juba ta sisse lasknud, kuigi ta'st
räägiti kui poistele pikanina män-
gijast.

„Noh, ega siis Annus poiss pole
rannapoisi-põnniga võrreldav!“ üt-
les Annus endale.

Saabusnud tuppa, suleb akna ja
püüab teed leida voodi suunas. See
on aga pimedas kaunis tülikas, sest
ikka puutub käsi või jalg kusagile
vastu, segades vaikust.

„Põrgu pime sul siin!“ uriseb ko-
baja.

„No kas külapeal-käljale mõnel-
pool laternaga värvasse vastu tul-
lakse!“ hõrmitab tüdruk, ja voodi
nagisedes mässib end tekkisse.

Lõpuks on tuleja sihil. Ta laskub
voodi servale ja haarab tekkisse
mähkunud tüdruku järele. Tüdruku
pole nähtavasti midagi selle vastu
olla poisi käenas, kuid selle kavat-
sust, varastada ootamatult üht suud-
lust, on ta varakult taibanud, sest
poisi huuled puudutavad huulte ase-
mel kukalt ja kõrva juurest kuul-
du pisikene turtatus ning tih-i-
ih... See vihastab. Poiss haarab
sooja, tekist pudisenud keha tuge-
vamini kätte, et kavalusele abiks
olla ka jõuga, kuid nõtkes keha poeb
kui angerjas peost. „Pagana tüd-
ruk!“

„Mia, üksinus suudlus ometi
kord...!“

„Ranna tüdruku suudlused polegi
nii odavalt saadavad: need peab
ikka ära teenima!“ itsitas tüdruk.
Ta noor keha on kuum ja pehme.
See uimastab.

„Noh“, mõtleb Annus, „mul veel
käsib jõudu!“ ja kummardub, et võt-
ta vägisi, mida keeldakse...

„Kopp — kopp — kopp...“

Voodis olejad nagu visatakse püs-
ti. Annus tahab rutata aknale, et
õhendada arveid segajaga sarnasel
momendil, kuid Mia haarab tal käest
ja sosistab:

„Mina istu riidekapi varju nii-
kauaks kui lähen ise akna juurde!“

Annus on pahane segaja peale ja
siis see tüdruk veel oma kaman-
damisega, kuid läheb siiski.

Istub ja kuulatab. Räägitakse so-
sinal, kuid küllalt valjult, et aru
saada.

„Mis sa hulguvad öösel ringi?“ so-
sistab Mia.

„Tahtsin niisama küsida, kuidas
elad ja vaadata palju poissa sul
laupäeva õhtul toas. Ei mina saa
aega magada tüdrukute man. Lä-
hen praegu Kivisäärele, et üks ope-
ratsioon teha. Mehed ootavad. Täna
toome alles voori...!“

Annus on kaotamas tasakaalu.
Tahaks tormata selle poisi lontruse
kallele, kuid jääb istuma lootes saa-
da veel uudiseid.

„Tssss...!“ Annus kuuleb kuidas
tüdruk manitseb tasem rääkida,
kuid poiss ei alma hädahoitu ja so-
sistab poolvaljult edasi.

„Sain ometi noile rohelisile koe-
rile kärbeid pähe toppida. Täna
need mehed vahivad Murdneemel
omad silmad peast. Ah-ah-ah!...“

„Tssss...!“

„Mis sa nõnda kardad, kes mind
siin siis kuuleb? Ah pole kedagit.
Mina parem magama. Head ööd ja
armast poissi! Ma nüüd lähen!“

Annusele näis, nagu oleks seal
suudeldud, kuid see oli vist vaid
ettekujutus. Ta oli nii ärritud, et
vaevalt seisis paigal.

Tal jooksevad tuhat mõtet peas
ringi. Tüdruku käest saaks vast tea-
da küll, kes see hulgu oli, kuid
see aitab vähe ja mine tea need
randlased hoiavad kokku, kui ku-
radid — ei ütle ka.

Kõige parem on teha nagu, nagu
poleks midagi kuulnud. Tal õgi kor-
raga kadunud väiksemgi huvi tüd-
ruki, ja ta tundmuste vastu. Liikus
sumisevas peas vaid üks mõte: kui-
das püüda see piirituse voor. Kõll
ma nendele koortele veel õpetan
piirivalve narmist! Oodaku!

„Noh mis sa kõssutad seal nur-
gas? Kas külapoiss löi südame
pükstesse?“ itsitab Mia, „see oli
naabri poiss, ta vist eksis aknaga!“

„Võid istuda ja oodata oma naab-
ripoissi! Mul pole siia sarnasel ju-
husel asja! Lähen parem kodu ma-
gama!“

Lausus seda äärmiselt külmalt ja
toorelt, et põhjendada enda lahkum-
ist. Kobistaski juba akna kallal.

„Ah, ära lähed juba või! Ole nüüd
ikka veel, ega siis keegi enam ei
tule, ja see oli ju ainult eksitus,
ega mul polegi käijaid poisse peale
sinu!“ Häälest pudises muret ja hir-
mu.

„Küllalt sellestki mulle!“ ja läkski

Annus, peas selgub kava: hüppan
mootorrattale ja kihutan Murdnee-
mele, sealt vahil seisja seltsimees-
peale ja Kivisäärele. Küll oleme õi-
geks ajaks kohal. Oodaku narukae-
lad. Või siis narritamas.

Mia sulges akna ja istus mureli-
kult voodile. See polnudki nii vöö-
ras see poiss. Kui palju kuulis see
rohelisevaimu? Kuidas läheb sel
öö! Karlil?

Oli nõrk koiduvalge, kui Mia
virgus koputusest aknale. Ta oli
voodis vajunud kõssi seinale najale
ja sinna uinunud. Sealt kargas ta
ühe hüppega akna juurde ja avas.

„Tule kohe sisse, vaene poiss! Sa
oled ju läbi märg ja väsinud. Kas
õnnestus?“

„Hästi ikka, sest sarnaste tegelas-
tega nagu mu pisikene ogaluk siin,
mängitakse ikka hästi. Ahaah-ah-
aa...! Tore nali tõesti. Kartsin ai-
nult, et ta meie sosinat ei kuulnud
õhtul. Paarkümmend minutit hiljem
lendas minust mööda tsikkel ja siis
teadsin, et kõik on hästi. Nad vahiv-
ad vist praegu veel Kivisäärel. Las
meie „plekid“ sõidavad aga Murd-
neemelt linna poole. Siin on raha
Mia ja kahe nädala pärast on pul-
mad. Siis unustad lõplikult selle
vaeva, mida nägid selle Annuse poi-
siga need paar ööd!“

„Olen uhke oma Karli peale, sest
tema on selle tüki autor!“

Nende pead lähenesid ja huuled
ühinesid vaid randlasile omaseks
suudluseks.

Alias Markuse Ringhääling.

„...Elu on ilus, kui sellest ava-
likult ei räägita...“

Olime kord head sõbrad, mina ja
Märt Raud, käisime koos kinos,
teatrites, pummelunksidel ja igalpool,
kuhu kaks sõpra võivad minna...
Esimese lolluse tegi Märt Raud, ta
võttis naise... See tähendab, et
meie sõprusest ei tulnud enam mi-
dagi välja, ei saanud enam kohvi-
kusse ega „restu“ minna, Raul oli
naine, justkui Richard Rohu Kos-
mose konsul Paan, alati järele...
Läksime lahk! Tema Tallinnasse,
mina Tartu...

Peale selle ei olnud Rauast suu-
remat midagi kuulda — aga niipea,
kui jõudis kätte 1930. aasta oli ko-
gu pool Eestit plaginat täis — see
vaikne mehekene, oma naise tuha-

labida alune, teinud niukese vemp-
ka tüki ja võltsinud maailma pa-
taka raha väärtuses veksleid...

Raud läks Soome, mina aga tsuk-
sutasin Elvasse...

Aga Märt, too tasane ja tagasi-
hoidlik mehekene, oli Soome vel-
jede juures lai vend olnud, — hiig-
lamaa mässu tükke läbi teinud ja elab
praegugi nagu härra poeg Soomes...

Ent nüüd on teisedki sulevarre-
närjad hakanud Rauda leidust kasu-
tama, eesotsas Richard Rohuga, alias
Kolmekortsuga fatalistiga.

Roht jäi ainult Eestisse, ning pist-
eti pokri nigu põmm, teiste tähtsate
rahandustegelaste hulka, Keskvang-
lasse. Võib-olla, kui ta vanglast
kord vabaneb, tõstetakse ta kohe

Sinu silmad.

Ilusad silmad —
unistussilmad,
näen teist sageli und.

Särav te läige,
kevade päike —
valate hingesse tuld.

Sädelev meri,
tuksatab veri,
luba, oh luba sa —

Kevade silmad,
unistussilmad,
luba neid suudelda.

Chypre.

rahaministriks, või mõneks panga-
direktori, ega ometi sihukest ge-
niaalset rahandusemeest või ilma
kohata jätta, meil ju suur vilunud
majandustegelaste puudus!

Jaa jaa, hiljuti kirjutas teine, vae-
seke veel ilusa raamatu: Elu on
ilus! Muidugi, aga ainult siis, kui
sellest avalikult ei räägita...

Eks näe, kes järgmisena toda mu
sõbra leidust kasutab, sest ega nüüd-
sel ajal enam nende romaanidega ju
kuutsaks ei saa, peab ikka midagi
erakorralist leiutama.

Muide, siinkohal ütlen veel oma
endise sõbra Märt Rauda kasuks nii-
palju, et need teised härrad, kes lei-
dust kasutavad, või mõtleavad kasu-
tada, peaksid Raudale ikka natuke pa-
tenti kah maksma... Eialgu võib
ju naise kätte anda, sest vanasak-
sale endale ei tea kuhugi saata, nai-
ne kah niikuinii rahapuuduses, ja
jumal teab palju see „Loomingki“
talle avanssi annab...

Võib-olla peab vana Markus ka
midagi sellelaolist leiutama, sest ega
selle kirjutamisega ikka kuulsaks ei
saa!

Aptschihih... Oi sa, tuline kurat,
jumalaga nüüd, kurask Liide tuleb,
näe, astub muudkui, seljataga juba...
köps, köps!

Head patsi!

Alias Markus.

Ara ole mitte käemees oma üle-
jõu, ja kui sa käemeheks heidad, siis
murets, kuidas sa võid tasuda.

Ara käi kohtus kohtumõistjaga, sest
temale mõistetakse kohut nõnda, kui-
das tema tahab.

„Estotruk“, Tallinn, S. Karja t. 8

I.

18** aasta talvel sõudsin ma ühes rönnebergi kaluripaadis Olesun-
dist Loffodeni saartele. See sõit kestis peaaegu neli nädalat. Maabusin
Skrovenis ja jäin seal ootama head juhust, et liikuda edasi. Lihavõt-
teks pidid sõitma Saltenlandi mitu paati, mis oleksid võinud viia mind
küll mitte päris sinna, kuhu igatsesin — kuid siiski ühinesin nendega.
Põhjus peitus lihtsalt selles, et sealpool elutses minu tuttav ja sõber,
Munken Vendt. Leppisime temaga kokku ühist matka alata. See oli
aastat viisteistkümmend tagasi — ja sest ajast on juba möödunud pea-
aegu pool eluiga.

Ühel ilusal aprillikuu päeval, see oli 16-mal, jõudsin ma Sirilundi
kaubaalevisse. Siin elas kaupmees Makk, tähtis härra. Tema naabruses
asus armsaim inimene, Benoni Hartvigsen. Ta oli rikas ja hea: aitas
kõiki. Mõlemad olid ühtlasi ka Sirilundi valitsejad, kõigi kohalikkude
kaubaäride ja kõigi veesõidukite peremehed.

— Tahate minna Maki juurde, tahate minna Hartvigseni juurde! —
seletasid minu reisiseltsilised — kalurid.

Jõudsin Maki taluni, vaatasin ringi ja otsustasin mööduda, sest
Makk elas väga suurejooneliselt ja rikkalikult. Selle asemel aga saa-
busin lõunaks Benoni Hartvigseni tallu, kus end esitasin. Et ma aga
mingisugune tähtis mees ei olnud ja mul kaasas oli ainult jahipüss ja
mõned riided kotis, siis palusin enesele Sirilundi peretoas ajutist peatus-
paika.

— Küll me seda juba korraldame, — kostis Hartvigsen. — Kust
pärit olete?

— Lõuna poolt. Tahan minna Utveri ja Ossi asundustesse. Mind
hüütakse Pareliuseks, olen üliõpilane. Peale selle oskan ma ka joonis-
tada ja õlivärvidega maalida, kui seda vajaksite.

— Nõnda siis, nagu näha, olete haritud inimene, teadusemees.

— Jah. Ma ei ole hulkur. Mul tarvis kohata siin oma sõpra. Õppi-
sime üheskoos, ja mõlemad oleme jahimehed. Tahame kahekesi ühiselt
matkata.

— Istuge! — ütles siis Hartvigsen, pakkudes mulle tooli.

Peale muude asjade oli toas ka väike klaver, kuid mina hoidusin
eemale, et mitte kohe tema helisid kuuldavale tuua. Aga selle asemel
vastasin põhjalikult kõigile küsimusile, mis mulle iganes esitati. Hart-
vigsen oli väga lahke: ta söötis ja jootis mind. Soovis jätta mind oma
juurde. Kuidagi ei tahtnud saata Sirilundi peretuppa.

— Võite jääda siia, minu juurde, võite mind aidata ühes ja teises
asjas, — seletas ta. — Olete naisemees? — küsis ta äkki naeratades.

— Ei. Olen alles 22 aastat vana: kasvan veel.

— Arvatavasti ei ole teie veel kellesegi armunud?

— Ei.

Viimaks lausus Hartvigsen:

Lunastus.

Randlane.

Vihasel ja kurjakuulutavalt tõusid oktoobriöö tormist ja vihmast piitsutatud lained ja paiskused lak-suva hooga kõrge peakalda vastu, mis tõusis nagu sein paarikümne meetri kõrgusele. Pimeduses näis ta nii võigas ja õudne nagu pahavaimude eluase, kust ainult õnnetus välja hooab. Seda suurendas veel torm ja vihm, mis kord läbilõikava vuhimisega, kord metsiku mühinaga vastu paepanka pörkas.

Kuid mitte ükski kalda ümber ei mässanud orkaan, vaid ta näis haaranud olevat kogu rannäärse looduse oma embusse. Üksikud jändrikud puud, mis kasvasid kõrgel peakaldal, paendusid nagu peenikesed võsude vaevu suutsid neid hoida juured, mis olid tunginud läbi õhukese maekamara sügavale paekivi kihtidesse.

Saare väike rannaküla näis nagu surnud. Madalalt kõssitavate elamute katuseil möllas torm täie jõuga ja õlgräästail pladises külm sügisvihm jämedate jugadena alla. Kõverad, kivieadest piiratud õued ja tänavad olid tühjad. Ainult morn sügistorm kolistas vastu teibaid ja majaseinu võrgunõõridega, millistele raskuseks külgeseotud kivid. Majades valitses pimedus. Ainult merepoolsemast osmikust, mis paistis teistest kogukamana ja kõrgemana, vilkus aknast nõrk tulekuma. Toas nõrgal lambivalgusel istusid kaks naist. Üks, rõivastatud karedast maariidest triibulisel seelikusse ja halli kamposinisse, oli kortsulise ja meritulest lütnud näoga vanaeiti. Hallid juuksesalgad olid koondatud otsaette pärlitega ilustatud tanu alla, ja aegajalt kohendas ta neid soonilise käega, mis siis jälle haaras süstiku, et jatkata poolelõleva võrgu kudumist. Ta pilgud peatusid noorel naisel, kes võis olla aastaid kakskümmend. Ruugejuukseline ja heleda, noorusest õitseva näoga, mis ei näinud tundnud olevat järeleid merituli ega soolast merivett. Kuid üli ta noore näo lausus vari, mis salajasest murest tunnistust andis. Igakord kui torm katusevillust õudsel hulus, võpatas ta ja nihutas oma tooli vanakesele liigemale. Vanake tõstis pilgu omalt toolilt ja, tummalt veidi aega kuulanud akna taga huluvat tormi, kõneles ohates: „Nii paljudki on oma elu jätnud sarnaseil tumedail õil, mil ei paista paigutult ega taevast tähti, võimatu on siis inimese jõud ja mõistus kõrgema väe vastu. Kuid ära muretse, Erik jõudis kindlasti enne pimedat Ninasele ja üle lahe tulla on tema käes lapse mäng, sest seda teed on ta sõitnud veel halvematel ilmadega kui täna.“ Noor naine rahunes ja nagu kergendatult tahtis ta võtta pooleli jäänud töö, kuid enne kui ta seda jatkata jõudis, kostis maru mühina ja vihma krabina sekka isesugune võigas hulumine, mis tuletas meelde sireeni nutvat, kuid ühtlasi ka hauakella tumedat heli. Hetke valitses taas vaikus, siis hakkas vanake ristsid kätel kõnelema: „Jumal ole armuline, täna nõuab meri kindlasti mõne õnnetu, sest pangavaim kutsub ohvrit.“ Värisevi huuli kuulatas noor naine vanema sõnu. Ta nägu oli kaame ja hirmunud silmil küsis võrgukudujalt: „Kes on pangavaim, jutusta mulle?“ Vanakene vaikis viiv, pööras end minija poole ja tööst karedaks läinud käega, viimase käevart silittades, algas: „Sa laps oled mandrilt ja ei tea, et meil randlasi on oma märgid, mis ennustavad õnne või õnnetus. Randlane elu on alati Jumala käes, sest tormis on ta ainaks abimeheks. Kui nõuab aga pangavaim ohvrit, siis ei aita palved, — siis ei anna meri oma ohvrit kunagi elusalt tagasi, vaid ainult ajajooksul uhub ta laiba panga alla. Inimesed on kurjad, ja kes pangatont on ärritanud, see leiab alati laimete omaale haa. See oli kaua aastaid tagasi, nii jutustas mulle mu vanaema, kui ühel tormisel sügisõöl kalur pööras tagasi naabrisaarelt, kus tal oli armuke, kellega pettis oma naist mitu aastat. Ta võitles lainetega, mis olid ümberpaisanud paadi ja siis oli ta palves pööranud pangavaimu poole, et see ta laseks elusalt pääseda, lubades ennast paranada. Ta pääsis — hommikul kalastama sõitev paat leidis merehädalise ja tõi ta kaldale, kuid mees ei pidanud oma sõna ja pidas edasi armuühendust teise naisega. Kuid ka ta naine polnud tru omal abielutöötusele ja magatas võõraid mehi, selle äraolekul. Ühel õhtul, kui mees jälle pidi kalastamissoidu eesmärgi külastama armukest naabrisaarel, tabas ta paati tuulepuhang, ja mees uppus.

Järgmisel hommikul leiti pangaalt, seal kus kallas langeb astmekujuliselt vette, laip, ja kui jubea leiuuga mindi uppunu koju, leiti naine

võõra mehe kaelast — abieluvoodist. See oli esimene kord, kus huundas pangatondi hulguv hää, ja sest ajast nõuab ta alati ohvriks ühe neist, kelle abielupühadus on rikutud, olgu see siis mehe või naise poolt. Ainult süüdlase vabatahtlik surm võib päästa süütu poole. Nii...“ ta ei saanud lõpetada oma sõnu, sest uuesti kõlas undamine, veel tugevamalt ja õudsemalt kui enne. Ahastades vaatasid mõlemad naised üksteise otsa. Oudsenatundus teadmine, et keegi peab hukkuma sel õöl,

„Kas on olnud palju neid ohvreid?“ küsis noor naine peaaegu sosinal.

„Jah, kallid laps! Neid on olnud nii mitmeidki ja alles mõõdund septebrist, enne seda kevadet, kui Erik tõi sind meie majja, uppus Murika Eedi naine, — teised paacisõljad pääsesid. Pärast selgus kõik. Eedi oli rikkunud abielu naabrikulast peretütre ja pangavaim, kes kutsus jälle sel õöl süüdlast, kutsus ära naise, et mitte näha lasta nende pattu. Kuid miks oled sa nii ehmatanud Karin? Pangatont karistab ja manitseb ainult süüdlasi ja kutsus ära ainult siis süütuid, kui süüdlane ei lepita oma süüd ise.“ Ta tahtis alata uuesti oma tööd, kuid enne kui ta jõudis kummardada, et võtta mahakukkunud võrku, tõusis Karin ta kõrvalt, haaras varnast õlikuue ja tormas paljapäi välja tormisesse õhe. Vanakese tagasihüüd kustus tormi ja vihmakohinas, mis lõõtsus avalijäänud uksest.

Noor naine aga ruttas üle lagendiku. Torm sasis ta juukseis, ja külm vihm teravate viitena lõi kas näkku. Kuid ta ei tundnud seda. Hing ahvardas kinni jääda ja palavikuliselt töötas ta aju, ise värisevi huuli soostades: „Mitte sine Erik, vaid mina olen süüdi ja pean lunastama oma süü!“

Kevadel oli Erik abiellunud ta siia elama toonud. Ta isakodus mühisid tugevad männid ja sihvakad kased rahulaulu — siin aga möirgas meri ja kui ta oli vaikne, ikka peitus tas saladuslik kohin. Nad olid Eriku tutvunud juba mõni aeg tagasi mere ääres asuvas väikeses maakonnalinnas ja sealt peale arenes tutvus kuni abielumiseni. Talle oli meeldinud siis Erik oma jõulise, päiksest põlenud näoga ja avarate silmadega, kus peegeldus häatahtlikkus ja tahe. Kuigi ta esimesimes oli teatav osa kohmakust, mis omane randlasile, kiindus ta Erikusse siiski, sest see hellitas teda, ja Eriku ema suhtus temasse nagu oma lühikesse tütre. Erik oli lasknud ehitada uue ja ruumika elamu ja noorel naisel näis kaduvat igatsuski isamaja ja metsakohina järele. Siis aga tuli muutus. Koju sõitis Eriku ülikoois õppiv noorem vend Axel. See oli mees teisest materjalist. Oli kasvult samane kui Erik, kuid ta omas teistsuguseid maneere, ola heaks sellisilisteks naistele. Ta mõistis põimida oma keskustellu humoori ja pikantseid lookesi, ühtlasi aga olla ka kaaslane tähelepanelik kuulaja. Ja et Erik tihtilugu ära oli, tehes pikemaids sõite, siis sai mehe vend omasemaks kui mees. Nad tegid üheskoos pikemaids matke saarel või suplesid jahedas merevees, kus Karin ei jõudnud küllalt imestada oma kaaslane meelikkust ja jõudu.

Ühel suviõhtul kui nad naasisid kahekesi põikemalt jalutuskäigult, istusid nad heinamaale, värskesse heinamaosse. Suviõhtu oma maalilikusega ja värske heinte aroom pani unustama Karini, et ta kuulub teisele mehele ja ta ei pannud sugugi vastu kui Axel tõmbas ta oma embusse. Naisele tundus nii loomulikuna olla armastatud ja ise armastada. Nad ei näinud mil loojenes päike ja saabus õö. Nad elasid ainult endile ja sellele suurele kirele, mis oli kogunenud kaua ja nüüd nagu ohjeldamatu laviin alla tormas, neid omaga kaasa viies. Alles siis kui õösine rõskus tungis ihhu, siirdusid nad käsikäes koju. Raskeks muutusid Karinile need päevad kui Erik oli kodus. Ta pidi end tagasi hoidma, et mitte äratada tähelepanu oma tunnetest Axel'i vastu ja ühtlasi salilima Eriku kallistusi, mis teise omade kõrval tundusid ebameeldivaina ja kohmakaina. Ja kui Erik jälle merele sõitis, siis oli Karin jälle valitlev ja edev nagu noor tütarlaps, kes alles astumas üle küpsuse läve. Nii kadus suvi oma helgete päevadega, mil Axel ja Karin pikutasid kuumal rannaliival magusas roidumuses või jalutades kaugeamal saarel, kus niidetud heima asemel lokkas juba lopsakas hädal.

Sügisel lahkus Axel saarelt ülikoolilinnas. Karin tundis, et lahkuja lähed ka ta hing, kuid ühtlasi tundis ta ka ülekohtu suurust, mida ta oli teinud Erikule, kes teda

lapsena hellitanud. Teda piinas südametunistus, sest suvised armuööd olid jätnud oma tagajärjed... südame all tundis ta uue elu algust ja laps oli Axel.

Ta mõttelõng peatus, ta oli jõudnud juba üsna panga servale, mille all sügavuses mässas meri, nagu rahutu hiiglane. Kohkudes jäi ta panga äärel seisima... Ja jälle kõlas, üsna pangaserva alt vihane, luust ja lihast läbitungiv huihg. Naise keha läbistas värin, ta taganes komistades paar sammu, kuid siis... krampliku hooga sõostas üle järese kalju serva... Polnud kuulda ei karjatust ega kukkumist, ainult mühisest vaid mürdlaine ja möirgas vihane maru...

Rannakülas on valgustatud ikka ainult üks aken. Ja selle juures seisab Eriku ema, silmis meeleheide ja valu. Kuhu läks Karin? Miks kohutas teda pangavaimu kutse nii väga? Ning raskelt vajub vanake toolile, vahtides üksisilmi tühjusesse. Kaua mõtleb ta ja siis — tal näib selgemana see kohutav tõsiasi. Erik oli see, keda ahvardas hädahoht. Kuid kes oli süüdi? Erik või Karin? Ja talle meelestusid üksikud juhud Eriku äraolekul Karini ja Axel'i vahekorrist. Karin ja ta noorem poeg abielurikkujatena — see tundus raskeimana kõigist saatuse lõõkidest. Ja hämaras taas langeb vanake põlvili, ja ta palub kõige kõrgemalt abi ja toetust neile rasketele katsumistele. Siis kostavad esikust rasked sammud ja lähimärgades rüües ja veega loksuvais saapais imub ükstele — Erik. Karjatu-sega tuigerdab ema ta ette.

„Kus on Karin?“ kõlab vanakese meeleheitlik hüüe.

„Kus? Kas ta kodus pole?“

„Ei. Ta sõitis välja — teda kutsus pangatont...“

„Mis?“

Ja Erik haarab ema õlgadest, nagu ei suudaks uskuda seda õudset teadet. Ja siis vajub ta raskelt toolile ja toetab pea kätele. Alles tüki aja pärast tõuseb ta, ja ta silmis läigivad kaks suurt pisarat. Ema ette seisma jäädes lausub ta häälega, mis tuleks nagu sügavusest:

„Ma kardan, et Karin ei viibi enam elavate kirjas, sest ma pääsesin imekombel elavana, kuigi surm oli käega katsuda. Lahe keskel löi mürdlaine mu paadi ümber ja purjesoot vigastas mu pead nii, et kaotasin meeleärruse ja mõisusele tulim alles kalda ligidal, kuhu lained olid mind kandnud ühes kummuli paadiga, mille külge olin riideid pidi riputama jäänud. Kui ta oli süüdi, siis on ta selle võtnud vabatahtlikult enda kanda.“ Ja vastust ootamata astus Erik raskel sammul noruspäi uke poole.

Hommiku eel, kui juba helkis nõrk aovalgus, käis salk inimesi mööda mereäärt, panga all. Torm oli vaiksemaks jäänud ja harva veeres mõni suurem laine üle terrassilise peakalda vastu pangamüüri. Erik kõndis salga ees ja ta sirge kogu oli vajunud kõssi, silmis elutu läige, milles peegeldus vaid valu. Keegi ei sõandanud rääkida, liig õudne oli see retk varasel sügishommikul, ja kui Erik viimaks kummardas maaslamava tumeda kogu üle, jäid kõik poolringis liikumatult seisma. Aovalgusel lamas peakaldal Karini laip. Ta oli peaga kukkunud vastu paenurka, otsaesine oli lõhkenud, kuid lained olid uhtunud sealt vere ja valulauksed ulatasid vette, seal lainetega edastagasi hõljudes. Näol oli ilme nagu vaataks ta avasilmi midagi kaugel ja ilusat. Vaiksel paljastatud randlased oma pead, ja hommiku vaikust segasid ainult Eriku surutud nuuksumine ja mere kauge monotoonne kohin.

Naine oli ise lunastanud oma süü...

Ütes.

„Oh ma vaene langenud naine!“ ütles Juuli Kaderik, kukkudes libedale kõnniteele.

„Neid toon ma teile rõõmuga,“ ütles kirjakandja, laiali tassides armastuskirje.

„Ma tulen taevast ülevalt,“ ütles lendur, prantsatades maha oma aparadiga.

„Ei saa enam edasi,“ ütles purjus kodanik, kõndides ümber laternaposti.

„Ükskord öeldakse ometi adjöö,“ ütles sunniööline Jass, vabanedes pärast 20-aastast karistusekandmist.

„Kus pool on sõda lahti?“ ütles Eduard Elgas, kui päästameelanna pakkus talle kõrtsis müüa „Sõjahüüdu“.

„Valged, kuredid, ei anna siin ka rahu,“ ütles kommunist pogriss, noppides täpsid oma krae vahelt.

„Lähme registreerima!“ ütles kombulspolitseinik, tabades tänaval registreerimata avaliku naise.

Kui kaua?

Kui kaua hulgun mööda ilma ja küsin: millal lõpeb tee? Mil hakkab siht mul viimaks silma, saan viimaks randa üle vee? Kord pidutsen ma piduluaas (kui sõbrad hingavad ju haaas), kord voolab viin, kord elumürk, kord olen tugev, kord olen nõrk, ja armupäikest näen ma harva.

Kui ükskord neiu naeratus, ta sosin kostis mulle kõrva, mind täitis tunne hoopis uus. Ma elurõõmu tühjendasin, kord suudlesin, kord kallistasin, ja eluõnne sain vennaks.

Ent süda küsis mul — kui kauaks? Kõik looduses on tehtud nii, et keetku õnn kes teab kui kaua, surm tuleb viimaks, ometi ja rõõmule teeb kõrge haa.

See naeratus, mu parim ilmas, mu silme ees jääks tardus, külm, ja alal hoidis surnud kuju, kui mälestis, veel täidab aju. Nii närtsind lill on lehte vahel, ei lähe iial ta su eest, sa vaatled teda südatalvel, — ta räägib ikka kevadest.

Villem Vihane.

KRIIS.

Michail Soštšenko järele.

Kas teate, sõbrad, hiljuti nägin uutlitsal üht telliskivikoormat mööda sõitvat. Jumala eest, tõsi!

Mu süda otse võpatas rõõmu pärast. Sest, mõtelge kodanikud, meil hakatakse ehitama. Ega telliskivi ei vee keegi enese lõbaks. Järgneb, et kusagile ehitatakse mõnd väiksemat majakest. Algu on tehtud ja — ja täiesti ootamatult!

Umbes kahekümne aasta pärast — või ehk varemgi — siis on igal kodanikul, kui Jumal tahab, omaette terve tuba. Ja juhtumisel, kui elanike kiiresti ei peaks juurde kasvama, isegi kaks. Ja väga võimalik, et ka kolm näo peale. Vannitoaga muidugi.

Siis vast hakkab alles elu, kodanikud! Üks tuba oleks, ütleme, magamiseks, teine — võrastevastuvõtmiseks, kolmas — millekski muuks. Küllap siis juba näed, milleks! Vabamais oludes leidub inimesel mitmetelsti tegemist ja toimetamist.

Esialg pole aga sugugi kerge läbi ajada nende kantmeelritega, mis ülemuse poolt määratud. Kriis valitseb meil sel alal. Ja hirmus kitsi ollakse nende kantmeelritega.

Vaadake, sõbrad, mina elasin Moskvas. Saabusin sealt alles hiljuti. Ja sain seda kriisi tunda oma enese nahal.

Olin äsja Moskvasse päralt jõudnud. Käin oma asjadega mööda uutlitsaid. Mitte, et lähaksin kuhugi teatud uutlitsasse, ja mitte, et ei leiaks kuskil ulualust, — ei, kompsudelegi ei leia kuskil panipaika.

Kaks nädalat rändasin nõnda ühes kompsudega mööda uutlitsaid — nagu kasvas habemesse ja asjad kadusid ajajooksul. Käin siis ümber koormata, vaba nagu lind, ja otsin ulualust.

Viimaks kohtan ühes majas trepist alla tuleva mehega.

„Kolmekümne rubla eest,“ ütleb, „võiksin paigutada teid vamtutappa... Meil on härrandlik korter. Kolm tuulet ruumi. Vannituba... Ja nimelt selles vannitoas võiksite teie elada. Akent seal küll ei ole, aga selle eest on uks. Ja vesi pole ka kaugel. Kui soovite, laske vann vett täis ja ujuge minu pärast kogu päev läbi.“

Mina vastan:

„Kallim seltsimees, ma pole kala. Mul ei ole tarvidust alaliseks ujumiseks. Oigusepoolest, ütlen, peaksin elama kuival. Jätke hinnast veidi alla selle niiskuse pärast.“

„Ei ole võimalik, seltsimees,“ vastab tema. „Jätaksin meeleldi, aga ei lähe kuidagi. See ei olene minust ükski. Korteri on linna oma. Ja vannitoa hind on meil kindlaks määratud.“

„Nõndaks,“ ütlen, „mis siis ikka parata? Olgu minugi poolest. Võtke need kolmkümmend ja laske mind kiiresti sisse. Juba kohn nädalat kuluatan esjata taldu. Kardan väga, et väsin varsti.“

Na, ilus. Mind lasti sisse. Ja nõnda algas elu.

Vannituba oli tõepoolest kõrgemal määral härrandlik. Igal pool, kuhu astud — marmornav, torud ja kraanid. Istuda põhnud igatahes kuhugi, konnaale posti kaudu...

Vanniaärele võis küll toetada, aga ka siin libisesid varsti ilusasse marmornavni.

Vanni peale lasksin panna kolmekümne rubla eest laudu ja elasin nõnda.

Kuu aega hiljem juhtus, et ma abiellusin.

Sattusin kokku ühe noore, healoomulise naisukesega. Oli teine ilma toata.

Arvasin, et mu vannitoa pärast ta läheb mind jooksta ja kodusest õnnest ning mugavusest ei tule midagi, aga ta ei teinud midagi sarnast, ei lükanud mind tagasi. Kortsutas ainult veidi kulme ja vastas:

„Mis siis, head inimesed võivad elada ka vannitoas... Ja pahemal juhul võiks püstitada väikese vahe-seina. Siin, näiteks, oleks buduaar, ja siin söögituba...“

„Vaheseina võiks küll teha, kodanik,“ ütlen mina. „Aga kaasüürnikud pagavad, ega need ei luba. Räägivad juba praegu: ei mingisuguseid muudatusi.“

Ilus. Hakkame siis elama nii, nagu on.

Veel enne aasta möödumist sünnib meile väike lapsuke.

Nimetasin teda Volodjaks ning elame edasi. Peseme teda siinsamas vannis — ja elame.

Ainult üks asi on ebamugav: õhtuti tulevad selle linnamaja kaaselanikud endid vanni pesema.

Selleks ajaks tuleb kolida terve perega vahetäiku.

Olen ütrikke palunud:

„Kodanikud, ütlen, peske endid laupäeviti. Ei või ometi igapäev vannis käia. Millal peab inimene siis elama? Asetuge ometi minu seisukorda.“

Neid aga lujuseid — kolmkümmend kaks tükki. Ja kõik kiruvad. Lubavad, kui tarvis, mul lõuad kurku lüüa.

Mis sa oskad teha? Mitte midagi pole nendega peale hakata. Ja nõnda elasime edasi.

Mõni aeg peale seda saabub provintsist meie vamtutappa mu abikaasa ema. Seab end sisse ühe nurga taga.

„Mina“ ütleb, „unistasin juba ammu sellest, et võiksin lapselast kätel kiigutada. Seda lõbu ei või te mulle ometi keelata.“

„Ega ma ei keela,“ vastan mina. Kiigutage niipalju, kui süda kutseb, emake. Las käia!... Pagan võtaks teid! Te võite ka, kui tahate, vann vett täis lasta ja — supelge siis ühes lapselapselaga.“

Omalt naiselt aga ütlen:

„Kodanik, kui peaks asi olema nii, et ootate omaile külla veel teisigi sugulasi, siis öelge juba korraga, ärge piinake kauem!“

Ja tema vastab:

„Ega vist teisi ei ole peale vennakese, — tema vahest tuleb jõulude koolivaheajal...“

Seda vennakest ma ei hakanud enam ootama ning kadusin Moskvas. Ja raha saadan ma oma perele. Istuda põhnud igatahes kuhugi, konnaale posti kaudu...

Kirjavahetus ja poleemika lugejate vahel.

Küsimusi ja kostmisi.

Otsin õrnahingelist nais-sõpra.

Kas on lootust, leida usaldatavat, ausat ja õrnahingelist nais-sõpra, — sõpra, selle sõna kõige tõsisemas mõttes, karskel, korralikul noormehel, kel kaunis inetu välimus ja kel peale kõikumata aususe ja sõpruse, muud võimalik pakkuda pole?

See on küsimus, millele sooviksin vastust lugupeetud kaaslugejate poolt. Kuna mul ainealine seisukord praegu ei luba perekonda soetada, sellepärast tahaksin hoiduda armastusest, sest paljudel juhustel olen näinud, et armastus ilma abielumise võimaluseta muutub ainult kannatuste ja piinade aheleaks.

Flirt ei saa ma pooldada, kuid siiski tunnen ära võimatust igatsust naise järgi, kelle läheduses võiksin mõnikord viibida, keda usaldada ja kellelt nõu küsida. Et seda saavutada, olen paar korda lehes kuulutanud, kuid seni tagajärjetult, sest suurem jagu kirjasatjaid andis mõista, et püüduda ainult sõprusega — on vähe. Paljud arvasid, et tõsine sõprus noormehel ja naise vahel pole üldse mõeldav ega võimalik, vaid kas muutub armastuseks ehk jälle kaob hoopis. Mina seda praegu ei usu ja sellepärast ootan huviga, mis arvavad kaaslugejad sellest, sest lootan, et nii mõnelgi on kogemusi selles asjas.

Prüüdu.

Mis teha, et väljapääseda hingelisest ummikust?

Olen noormees, 26 aastat vana, korralikkude elukommetega, täiskarske ja mitteruutsetaja. Juba ammu olen igatsenud hingelise nais-sõbra järele, kellega oleksid ühised huvid ja ühised vaated. Olen teda otsinud kõikjal, kuid senini on ta jäänud leidmatus. Olen küll leidnud naisi, kes tutvunud minuga, kuid nad on väga pääliskaudsed — mina aga ihkan tutvust kestva, sügavat. Tahaksin tugevate hingeliste sidemetega kõita enese külge naist. Tahaksin teda piiritult usaldada, armastada ja leida rahuldust hinge.

Hing jäänub — millegi kõrgemate aadete järele. On juhtunud abielu- ja isegi minu teele. Need oleksid valmis olnud minuga jagama hingelisi naudinguid, kuid olen keeldunud seda vastuvõtta, mis lubamata, ehkki nad mulle muudu sobivad rohkem kui keegi neiu senini, seda suutnud teha.

Ei taha purustada — teiste õnne, kuid tahaksin olla ise õnnelik. Mis teha? Kas jääda truaks oma senistele mõtetele, ehk võtta vastu abielu naise hingelised hüved? Või algada jälle otsinguid — lõputuid?

„Sügav hing.“

Andke nõu!

Olen meeshing, keskmistes eluastates, meeldiva välimusega, mees-sõost sõprade ja seltskonna poolt lugupidatud, kuid neidudega ei vea. On juba ammu olnud soov abielu ühe korraliku neiga, kuid oma eluteel pole juhus olnud leida sarnast neidu, kellest võiks saada korralik naine ja kelles on ka tõsine armastus.

On juhuseid olnud kohata neidudega, kes ainult tahavad flirtida. Niisugustega on võimalik ainult mõned head tunnid hea ülespidamise abil üle elada, millele siis järgnevad mõned suudlused, ja kui sellele siis ei järgne midagi paremat, leiad end varsti üksinda.

Nüüd, kus olen juba küllalt neidudega tutvunud, olen jõudnud otsusele, et üldse ei ole elus tõsiselt piisavat armastust, mida olen otsinud. Jõudes ristteele, ei oska valida. Kas unustada kõik ja pühendada end üksikule elule, unustades naisi, või elada kaasa ajaga ja võtta elust, mida see iganes pakkuda võib ning unistada endiseid mõtteid. Armasid „Abielule“ lugejad andke nõu, mis teha?

Tõsine armastaja Abjast.

Kas on loomulik, et abielus olivad naised peala koduste tööde tegutsevad veel palgalisena väljaspool kodu?

Selle üle on ajakirjanduses vaieldud, kuid kindlat otsust pole keegi teinud. Seda küsimust on katsutud senini lahendada meie poliitiliste parteide häälkandjais, parteilises hui-rides. Sarnast ühekihtset vaidlust ei saa aga pidada „rahva häälteks.“ Seepärast oleks huvitav ja ka soovitatav, et lgp. „Abielule“ lugejad, selles küsimuses omad arvamusel ja töeks- pidamised avalikult ette tooks.

Lugupidatud lugejad! Vastake kõik, nii naised kui mehed! Ehk leiame mingisuguse kuldse keskte.

Juhs Tiivik.

Vastus „Husaarile“.

(„End. Kosjaleht“ Nr. 4.)

Ettenägematuil põhjusil pidi katkema meie vaidlus „End. Kosjalehes“, kuid et küsimus väärib, et seda igakülgset valgustataks, panen ette — toimetuse lahkelt loal muudugi — seda jätkata „Abielule“ veergel.

Oma vastuses minule („End. Kosjaleht“ Nr. 4.) ütlete, et põhjusi mis sunnivad naisi eelistama sõjaväelasi, on palju, koguni igal naisel oma eripõhjus, kuid usun, et sellele seisukohale asusite just minu vastuse tõttu. Teile, kuna alguses andsite mõista, et romantika janu see ainuke on. Olen Teiega päri, et põhjusi palju on, kuid need on kõik kõrvalise tähtsusega, kuna peapõhjuseks jääb ikkagi naise loomusniline tung leida oma elukaaslasteks väärtuslikumat meest. Alateadvalt otsustame meie inimeste väärtuse üle nende välimuse järel. Nii ka käesoleval juhul. Kui teate mikspärast näituseks, lindude riigis võidab emaste poolehoid see isane, kes suudab võistlajaid ületrumbata oma kirju sulestikuga või lauluga, siis mõistate ka mikspärast lihtsameelne maadruk nähes ülemu- kitud sõdurit kingib just temale oma armastuse.

Nagu Teie vastusest minule näha, on ilm täiesti hukas, kuna tõsistest asjadest ei hooli enam keegi ja inimväärtustega ei arveta enam üldse. Ei või vaielda, et see maksev ei ole Teie suhtes, küll võib aga ütelda, et Teie teadmised väga piiratud on. Võite leida küll naisi keda huvitavad tõsised küsimused ja kelle mõttessegi ei tule näha inimväärtuses mingit pilkeobjekti. Elu on ikkagi tõsisem kui Teie seda arvate. Sarnased pinnapealsed ja mõduvad nähtused inimsoo arenemiskäigus, nagu flirt, onupoja poliitika jne. ei suuda tühistada elu seadusi. Ka praegu veel on inimeste kohta maksev valikuseadus ja jääb selleks kuni kestab elu arenemine.

Eklektik.

Vastus „Peedule Tallinnast“.

(„Abieluleht“ nr. 3.)

Kui mees Teid armastab ja suudate temale andestada, pöörab ta varem või hiljem Teie juurde tagasi. Lõpuks tunneb temagi igatsust vaikselt perekonnaõnne järgi ja tülgastub läbielamusist. Teda niipalju paluda Teil asjata — see pigemini kasvatab temas üleliigset egosismi ja põlgust Teie vastu. Kui puudub tal armastus, siis ei aita mingi nõu ega kavalus Teil teda endale tagasi võita. Parem juba lasta tal sel juhul jooksta, kuigi see valus Teile.

Frederic Rex.

Vastus „Igatsejale südamele“.

(„Abieluleht“ Nr. 3.)

Ai, Peeduke! Eksite rängasti, kui arvate, et lahkkelid tulevad ainult armastuse puudumisest. Ei! Veel on lahkkelisid, mis ei lase armastust kasvada. Heasüdamlikkust, nagu Teie arvate, pole raasugi selles südamel. Seal asub jääkülmsus ja toorus, mis ei lase tunda mind õnnelikuna.

Miks arvate, et tal veel teadmata on minu hingeline seisukord, ja et ma teda ei armasta? Ta teadis seda juba ammu, kui olin sunnitud temaga abielluma ja teab ka praegu, aga ta ei hooli sellest. Et olla õrn ja hea, sellega võidaks ta minu. Ta tahab aga vägivald ja toorusega mind sundida, mis tema aga veel vastikumaks mulle teeb, ehkki tunnen igatsust armastuse järgi.

Abielluda ma küll enam ei kavatse, seks puudub usk õnnesse, ja see, keda veelgi armastan, pole enam saadaval.

Minu soov oleks — saada vabaks. Kuid kardan seda lapse pärast. Ise ei saa ma ju temale enam naine olla, aga lapsele ema kaotus oleks veel raskem.

„Õnnetu Meedi“

Vastus „Olevile“ Valgutast.

(„Abieluleht“ Nr. 4.)

Kel meheleminemis-häda suur, see ei hooli suurt mehe omadusist. Peaasi, kui aga mees. Alles pärast avanenud silmad. Kes naistest aga ise korralik, see valib ka korraliku mehe ja hoidub kõrval ärapõlenuist, kuigi ta pärast mõnikord võib pettuda, sest sageli peitub süütu-korralikkuse katte all kõige alaväärtuslikum isik. Sarnasest püütakse hoiduda, ja suurem hulk naistest hoidub nendega abiellumast.

Frederic Rex.

Vastus „Daisyle“.

(„Abieluleht“ Nr. 4.)

Naistele, kes põevad „meeste- vahetamise-maaniat“, tuleb vaadata kui

haiglaste kalduvustega olevustele. Kui sarnane omadus neil sündides küljes, on see haiglane nähe. Kui need kalduvused hiljem tekkinud, siis on kasvatus süüdi.

Muidu, võttes asja mõlema soo kohta üheõiguslises vaatevinklist, miks keelduda ühele seda, mis teisele lubatud, või miks vaadata viltu naistele, kes täna omavad mehi, homme jätavad, asetades neid uudega? Talitavad mehed naiste suhtes sarnaselt — eks ole nad ka omamoodi „kangelased“, kuigi neid „kangelastegusid“ ei saa pooldada. Igahel on oma huvid ja lõbus. Meeste — naistevahetamine on mõnedel lõbu, nauding. Las' siis ka naised nautivad!

Frederic Rex.

Vastus „Lexile“ Tartust.

(„Abieluleht“ Nr. 4.)

Meie päivil hakkab kaduma halb arvamus meriväelaste kohta. Ehk kuigi veel paiguti püsib, on see veneegne pärandus ja ei pea paika. Olid ju meriväelased-madrused vene- ajal endi riikuse ja tooruse poolest tuntud. Mõõduandev haiva arvamusel on ka asjaolu, et paha-tühti on meriväelastel igas ilma-kaares oma kallike, ja see vähendab nende kaalu. Inimest hinnatakse aga üldiselt tema omaduste, mitte ameti järgi.

Frederic Rex.

Vastus „Jussile pigis“.

(„Abieluleht“ Nr. 4.)

Kui vabadus ja võimalused — miks mitte naudida elu. Kuid mõõdukalt, et mitte lähipõlede. Vaevalt leiate sarnast ideaalset naist, kes koosneb Teie poolt ülesseatud tingimustest ja soovest. Mõni puudus juhtub tal ikkagi olema, mis hiljem avalikuks tuleb. Mõned teised head omadused aga katavad vähesed puudused mitmevõrra ja leiate, et lõppude-lõpuks Teie aravalitu on ikkagi kõige ideaal- sem.

Frederic Rex.

Vastus „Guidole“ Türilt.

(„Abieluleht“ Nr. 4.)

Vaat mina lugesin ka muigega, olgugi mitte nii väga diskreetse, Teie kirjutisi na' arvult kolm — milliste all Teie varjuniimi ilutses. Kahjuks ei saa ma veel süveneda Teie mõt- tesse — ja kindlasti — keerdkäikude sügavustesse, kuna, avameelselt tun- nistades, polnud mul aimugi tänaseni „Abielule“ ja temas leiduvast po- leemika olemasolustki.

Kuna aga mul juhuslikult aega, osalt soovi, Teie nähtavasti järje- kindlaid diskussioone jätkata, siis olgu, ja kõlgu see väljakutsena, kui Te vaid suudate selle minu küsimus- kirjutusele vastata, (ja seda kindlasti — sest, nagu ühest Teie vastusest välja lugesin, olete tegelema kirjan- duspõllul, kuigi pettumustega, ja na- edasi). Mis on siis Teie priismas üldse hing? Teil, nagu täh. hingelisel in- mesel oleks see üpris lihtne definee- rida.

Ma kardan, ei suuda praegu taibu- ga täiesti veel — polemiseerida, ku- na mulle võelad on Teie eelnevad kirjutised. — Lubage vaid tähendada, et need mitmed võõramaigulised mõisted milliseid püüate kooskõlas- tada. Tundub, nagu braveerite — ei oma kindlat kuju, loogilist sidet.

Võib ju olla, et see on väljenduste viga ehk ei küüni minu mõistust Teie tarkusvalde sügavusteni, kuid, pa- raku, olete liialt iseteadev ja üleolev — kuna juba seda vaid hinge ülistam- ist ja kõlavate sõnakõlksudega ide- aliseerimist (sealjuures pahatihti en- dale vastu rääkides), kui ka vastuses „Fuuriale“ vabaabielu nähtavat poe- lehoitu, kooskõlas teie hingest aru- saamisega, ei saa võtta usutavalt. Nii siis „enam hinge“ minule vastu- seks.

A. G.

Vastus „Guidole“ Türilt.

(„Abieluleht“ Nr. 4.)

Teie vastuse puhul Fuuriale lubage mulle paar sõna selle kohta: „Miks ei või tunnustada n. n. vabaabielu?“ See mõte pole lihtsalt teostatav. Naine kaotab seaduslikke õigusi, mil- lised talle seaduslikus abielus osaks saavad. Ta elab mehe armust. On viimane temast tüdinenud, tõukab ta tema kõrvale.

Oletame, naine on praegu valitse- val raskel ajal ametita. Kuidas peab tema omale ülespidamist teenima? Ainuke pääsetee, mis talle jääb, on end esimese vastutuli ja mehe kaela visata. Kuid ka see võib teda jätta saatuse hooleks. Naine püüab teist, kolmandat jne. Tema elu sarnaneb täiesti prostituudi omale. Suguhai- gused levivad. Kuna sarnane naine avaliku naiste nimekirjas ei seis- jääh ära sund arstliku järelevalve all

olla. Ta pöörab alles siis arsti poe- le, kui haigus liig kaugele on levine- nud. Nüüd hoiavad kõik temast ee- male.

Mis saab vabaabielu lastest? Ei suudeta isa kindlaks teha, sest ema on lühikese aja jooksul mitmele kuu- lunud. Laps on seaduslikult abitu. Ta jääb vaid ema toita, kasvab üles viletsail oludel. Mis saab temast? Moraalselt seisab ta ema kõige ma- dalamal astmel. Mis arvab laps emast, kui ta sirgub ja ema elu hin- nata oskab? Laps näeb ikka muudu emas naise ideaali. (Näit. kurjategi- jad tapalaval. Nende viimane sõna on „ema.“ Mis ei sisalda see sõna kõik?!) Aga üllal kirjeldatud emale on lapsel õigus sülitada. Seksuaalküsi- mused mängib tema vaid „teatud osa“.

„Eha“ Tartust.

Vastus „Olevile“ Valgutast.

(„Abieluleht“ Nr. 4.)

Korralikkudest meestest hoolitakse vägagi palju. Aga kuna neid teisi on enamuses, siis tuleb võtta, mis kätte juhtub. Oeldakse: „Parem korratu elukommetega käes, kui korralikku otsida.“ Ehk saate minu jutustusest paremini aru. 3 aastat käisin ene- sest vanema noormehena. Oli igati korralik. Enne kui 3 aastat täis sai, andusin temale. Kuid siis muutus. Arvas, et ega ma nüüd enam käest ära ei lähe. Kadus korralikkus, tulid tema varjatud pahed nähtavale.

Ja kui hästi ta end varjas 3 aas- tat!.. Kui nägin, missuguse kätte olin saanud, tegin järsu lõpu. Võite ise arvata, mis kaotas! 3 nooruse aastat ja süütuse. Pole just head väl- javaated enam elule. Kuid siiski loo- dan, ja see on mulle enam kui elu- aeg selliste elukommetega mehega ühes elada.

Kuid kõik ei raiska kallist aega ega otsi omale korralikku meest, vaid mõni jääb sellega rahule, mis kätte satub.

Y es.

Vastus „Jussile pigis“.

(„Abieluleht“ Nr. 4.)

Vastus „Jussile pigis“. Palju, palju on elus tõsist, püsi- vat armastust. Ainult tarvis otsida! Unustada, kullake, seda ei maksa tõesti. Kui võetakse elult, mida ta pakkuda suudab, siis muutub ta iga- vaks, tühjaks. Parem jääge rist- teele püsima, kuni sinna satub nai- ne, kes Teile näib kättesaamatuna. Uskuge, selles leiate, keda otsite.

Young.

Vastus „Juks Tiivikule“.

(„Abieluleht“ nr. 4.)

Töite eelpool pika rea esile näi- tena edvistamisest, patu langemise meelitusel ja palju muud, siis aga muuseas julgete veel tõendada, et ka loomulikult Teie neid ehituid kaasõidesid rohkem vahite, sest nad paistavad rohkem silma. Miks Teie neid siis rohkem vahite, kui neid nii alahindate?

Olles ise tõsine naine, ei taha sellega kuidagi leppida, et kõik naised kes moodi harrastavad, ühesuguselt tembeldatakse edvistajateks ja igat asja naise juures nähakse püüniste ülesse seadmiseks. Jah, puuder, see ilmsüütu vahend ja naise riietus on alati paljudele meestele pinnaks silmas. Kuid õige sagedasti sõuvad mõned mehed oma sülitatud kapsad ära, kui mõne nai- sega kokku puutuvad. Mis tähendab siin puuder, mis tähendab riietus, kui hinged ja südamed üht keelt mõis- tavad? Ja mis teeksite, kui Teie ette ilmeks kas sada või tuhat naist, vanamoodi rõivis, mis Teie arvamise järele kuidagi ei peaks patulangemi- sele meelitama? Peale selle veel muu loomulikult, sile juuks ja ühe sõnaga nii, kuidas kord ja kohus. Siis usun, ei leia neist ükski poole- hoitu Teie silmis, sest see olevat ju loomulik (teie enda tõendus), et neid tähele ei panda.

Ma ei taha mitte öelda, et riietus ehk millegi muuga peab endale tähe-

lepanu tõmbama, kuid ütlen nii palju, et igal enam-vähem arenenud in- mesel, on ka arenenud maitse. Mõ- ned mehed tunnevad selle üle head- meelt, kui naised oskavad maitsekalt riietuda, teised aga näevad selles kõige kurja juurt.

Ammu see oli, kui mehed ahasta- sid naise lühikeste kleitide pärast? Nüüd aga kantakse pikemat riietust, kuid jälle lüüakse hädaldades käsi kokku. Tähendab, jälle ei ole hea. Ja isegi vanasti, kui neid patulangemi- sele meelituskeleite“ ei olnudki, ka siis oli meestel ikka muudugi naiste kohta midagi öelda. Naine võib kas pea ülespidi ehk alaspidi käia, kuid meeste tahtmist ei saa kunagi.

Olgu siis nüüd lugu naistega kui- das on, vähemalt saame meie seda süüdi Eeva kaela veeretada, et ka Eeva edvistas. Mis tahab aga vaene Aadama sugu teha ja millega end vabandada, kui nad endid poleerivad ja viksivad, sest Aadam oli ju tõsine mees? Tänapäeva mehed ei lepi ei lepi aga sugugi sellega, kuidas Jumal neid on loonud, sest ajavad habet ja kammivad juukseid viimase moe järele, riietusest rääkimata. Aadamal oli see kõik tundmata.

Margo.

„Gunnari“ vastuse puhul „Maranamäe Jussile“.

(„Abieluleht“ Nr. 4.)

Lp. Gunnar! Ma ei küsinud Teilt mingisugust nõu, et mulle vastaste, kuid — tänuks siiski, et Teie oma suuri teadusi saladuses ei hoidnud. See oleks Teist juba kütna vaka alla panek olnud, kui ütlema oleks jät- nud et puudreid võib peale võrtsi- kaupluste veel peenikestest moe- riietust osta, ja et niisugune puuder praht on, mis paar-kolm senti gramm maksab.

Mis puutub sellesse, et mina just puudrit ostan, selle kohta pean küll ütlima, et mingisugune puuder mind ei huvita, sest tulen loodusliku ilu- ga rahuldusalt läbi. Ja kui Teid see maitse asi huvitab (ärge jääge imes- tunult jälle mõtlema: missugune mait- se asi „puuder“), siis jääb see mulle ükskõik, kust Teie seda ostate, kas võrtsipoodnikult, moearist, või ostke minupärast kas või täikalt, kui ta- hate. Ka on mul ükskõik, kui kalli puudri Teie ostate, kas maksate kolm senti ehk kolm kr. grammist, — oma maitse ja oma raha.

Arge tehke imestavat nagu, et ini- mesi elab, kellel pole aimdustki elust, sest „elu“ laseb ennast väge mitmekülgset mõista, ja just selle- pärast leidubki niisuguseid oievus- kellel sellest aimdusedki puuduvad, niisamuti kui Teil arusaamine mõt- test.

Nimetate mind „niiiviks“. Aga mi- na ei mõista küll Teie tõepoolest nime anda. — Imestan, et Teie ei ole veel see vanapiiga, kes ligutõmba- miseks tehnilised abinõud tarvituse- le võttis ja oma nahka värvides higla tolmugi tegi, mis Teile vae- seksele nii valusasti ninasse hak- kas, et ükski eavestusest ei aidanud ja pidite suurema kisa tõstma. Mi- nu vastuses „vanatüdrukule“ oli öel- dud: „Ligitõmbamiseks ei ole ju mag- needirauda ega kartulijahu tarvis, peab vaid olema mõtteline elav ja tingimata korraliku ülespidamisega“ ja et Teile lause viimasest osast aru ei saanud — olete tingimata üks niisugune saks, keda vanapiiga lihtsa kartulijahuga ligutõmmata ei saa, saab aga ainult siis, kui ta kartuli jahule nii palju kallihinnalist puudrit hulka paneb, et puudri lõhn ületab kartuli- jahu lõhna, sest minu mõiste järele tunnete Teie hästi ainult — kalli puudri lõhna.

Üllatusena kuuldu mulle Teie üte- lus: „Puuder huvitab tõsiselt elule vaatajat“. Kui Teie oleksite seda. Kas huvitaks Teid siis alaväärtuslik asi, kui sellele kallihinnalise värvi abil briljandiläige antakse ja veel pealegi siis, kui seda iga natukese aja pärast peab üle vöötatama, et ta momendiks tuhmiks ei muutuks?

Maranamäe Juss.

Talisel teel.

Talvel lumel valendaval
Tõuseb päike punavana
Üle nõmmete,
Üle kõrge männimetsa,
Üle sõitva ree . . .
Talisel teel . . .

Oruveerul libiseval
Männitüved punetavad
Päiksekiirte käes
Kuuseoksad haljendavad
Talvekülma väes . . .
Talisel teel . . .

Taevavõlv on kumerana
Üle metsatee,
Valged kased lookadena
Üle sõitva ree . . .
Talitel teel
Rahustu meel!

Job. Rlp.

Ets Erilase kiri „Abielulehele“.

Õiguse kaalukojaft.

Kõik üleöö võib teiseks minna...

Ja vaata, sel hilisel südaööl, mil kõik kellad lõonud juba kaksteist, istun ma valgena nagu vaim, ikka veel üleväl ja mõtlen sellele kirikulaulule, mis algab nendesinatsete ilusate ning prohvetiakkude sonadega:

„Kõik üleöö võib teiseks minna...“ Jah!... Ammuks see oli, kui korraliku kingseppmeistrina tagusin saabastele alla taldu, istudes nii üksinda oma toakeses, et hiirtel seilist isegi haie meel hakkas ja nad nii kohe, kui õues pimedaks läks, minule ikka seltsiks tulid. Või palju on siis aega möödasa sellest, kui otsisin kesk talvel külmal ajal omale küljesoojendajat ja eluseltisilist, kellega võiks julgelt ja silmipilgutamatalt läbi minna kõigist elutormidest, nagu Israeli rahvas Punasest merest.

Agat nüüd? Ei ole sellest kõigest, mis oli siis, järel enam teps midagi. See kõik-kõik on möödasa või aja-looks muutunud, nagu seda peenemad inimesed öelda armastavad. On tulnud minulegi nüüd too tund, mis paneb punetama neidude põsed nii hellalt, et nad peavad kartma iga vastutulevat kalkuni ja a'ab põksuma meeste südamed sama kõvasti kui vanad koitanud ja kulunud ratastega seinakellad.

Kui mu kuulutus oli ilmunud lehes, jäin ootama kirje, harutades endamisi, kas peaks leiduma neid, kes vastavad minule. Naisevõtmise, — see pidi ju olema nii raske, seletas mulle ikka mu truu sõber Pikk Peeter, kes kursis kõigi nendesamaste armuasjadega, mis sama keerulised kui, — noh, mina ei tea mis asjad? „Meie isad võtsid meie emad,“ ütles Peeter ikka käsi ahastades taeva poole sirutades. „Aga keda, — keda peame võtma meie õnnatud?!“ Ütle, noh, ütles nüüd ise, mis kasu saame sellest, kui võtame kaela võõra naise? Ja teistiti, teistiti, mu sõber, meie võtta ei saa.“

Nii see ju on, aga ma ootasin siiski kirje, sest see pole teps mitte hea kui inimene on üksinda, nagu seda peenemad inimesed ütlevad. Oleks hea, nii mõttesin, kui leiduks ükski sooja südamega ja õrna hingega naine, kes mu kuulutusele vastaks, sest siis ei pruugiks mul igapäev kütta ahju, vaid mu külmetavaid külgi soojendaks keegi teine, kes palavam kui nood pilgud, mis loitlevad moore ja nügusa neiu silmis.

Agat kirje, — neid sain ma kümneid ja kümneid, nii et mu töölaud, kus enne seisid haamid ja liistud, oli kuhjatud kirjadega, mis lõhnasid nii imemagusalt, et ma otse purju jäin ja lauma hakkasin nõnda valjult, et peremees mu tuppa tormas, ähvardades mind tühavale tõsta, kui ma oma kisa kohe ei lõpetan.

Üldse ei vää mul lauludega, kui-gi seda nii väga armastan, nagu koolilaps kroonupühhi. Varem kui elasin teises kohas, tahtsin ikka alati laulda seda imeilusalt laulu, mis algab nendesinatsete, — „Kui oleksin laululind...“

Agat alati, kui olin kõige kõrgema häälega laulnud need öeldud sõnad, pörvas naaber rusikaga seinale ja kisendas nii kõvasti, et üלט toa usklik eit seda alati viimasepäeva pasunaks pidas:

„Noh, kurat, siis ostaksin ma, peamees, kõhe kolm kassi!“

Siis, kui see peremees minuga riidlemas oli käinud, ei jäänud mul üle muud, kui lugeda läbi kõik kirjad ja neile vastama hakata, — nagu seda viisakas komme nõuab. Katsusin ja katsusin, aga kõigile ma vastata küll ei jõudnud, sest siis peaksin ma seda tegema veel praegu.

Nüüd pole mul selleks aga enam aega, kuna pean hooltega tegema tööd ja korjama raha. On ju see kirjutamine minul ka nüüd keelatud, sest nood aegade ja too õnnis poisimehe põli, mil tohtisin veel vallatleda ja tiivaripsu lüüa, jõuab sellisatse nädala lõpul lõpule.

Eks tuli mulle ka üks kiri kutsesga tulla kohtama. Et ei ole mitte viisakas üht naisterahvast või daami, nagu seda peenemad inimesed ütlevad, oodata lasta, ajasin kohe korralikult habeme, mis oli kasvanud kolm aastat, otsisin ülesse uued kirikuriided ja seisingi sel õhtul kell 7 Kaarli kiriku juures nii sirgelt nagu vanasti vahisõdurid kuberneri lossi ees.

Mu süda põksus ja nägu õhetas kogu aja. Ent siis, kui nägin endapoolse tulevat üht naist, kes pidi see kirja kirjutaja olema, löid mu kukkunud, kui mitte see naine mu põlved äkki nõrgaks, ja ma oleksin kaealt kinni poleks võtnud.

„Oo, mu kallist Ets Erilane, siin on see soe süda ja õrn hing, keda sa otsisid,“ hüüdis ta mulle käsi vastu sirutades.

Suur jutumees pole ma olnud kunagi, kuid seekord unustasin ma rääkimise sootuks, kuigi mu suu oli lahti ja silmad pärani peas.

Agat sellest polnud ka lugu. Naine rääkis ise, ja ta sõnad jooksid suust, nagu vesi alla koskest.

„Oo, sina mu Ets,“ seletas ta ennast mu vastu surudes. „Tule, noh tule omelti mu kuumade käte vahele, tule ja ole siin kui pisike konnapoeg pehmes lillepõõsas. Ma olen nii õrn kui õhukene jää, ja mu süda on nii soe nagu paljavaks põletatud telliskivi, mis voodilinasse mähitakse ja haigele kohale asetatakse. Olen naine, nii nagu neid on vähe, sest kolm korda olen olnud ma juba mehel. Need kolm meest, kes kõik juba surnud, on olnud ühed tõsised ja tublid mehed, keda leinavad kõik.“

Kui surnud esimene, käis teine ikka nutmas tema haual, ja kui varises mulla alla teine, otsis ta kalmukünka ülesse kolmas.

Oo, Ets, Ets, Ets!... Kui sa ainult oleksid näinud kuidas ta nuttis ja kahetses, et see tubli mees surnud liig vara...“

Oo, tule, Ets, tule ja suru omelti mu õhkuvale rinnale oma pea, oo tule, sa kõigi Kitekülä kingseppmeistrite kuningas!...“

„Naise tahtmine on Jumala tahtmine“, ütlevad peenemad inimesed, ja, et ta seda on tõesti, sain aru nüüd ka mina. Järgmisel hommikul tuli see naine minu juurde, jootis mu purju ja siis, ma ise küll ei mäleta, aga Pikk Peeter ütles hiljem, et me siis õpetaja juures ära olla käinud.

Opetaja olla küll õelnud, et purjus inimesi paari ei panda, ent selle peale olla vihanud Hirlanda, mu nüüdne pruut, ja õelnud:

„Mis muud jäi mul siis üle? Targapeaga ta siia poleks ju tulnud!“

Ja nõnda ma siis olen nüüd peigmees, kellele kõik tuttavad naised soovivad õnne, mehed aga teevad õnnetu näo ja lausuvad:

„Kahju, kahju, et ka sina selle karika tühjaks pead jooma! Võib ju olla, et sulle see päris põrgu veel kätte ei tule, aga siiski on parem karta kui kahetseda ja sellepärast soovitan sulle sõbramehe poolest enne pulmi vähemalt ühed poksi-kursused läbi teha!...“

Ets Erilane.

Lahutuskojast.

Alles aastat neli-viis tagasi, kui meil abielulahutuste arv kohutava kiirusega kasvama hakkas, juhiti mitmel ja mitmel korral tähelepanu sellele, et meie juutide keskel lahutus ei talle peaaegu sugugi. Juudid näisid tõesti arvavat, et seda, mida kokkupanunud Jumal, ei tohi lahutada inimene. Üheks esimeseks hebreasoost pääsukeks, kes unustas need sõnad, osutus pealinna tuntud arst Max Klompus. Paraku ei jäänud see esimene pääsuke ka viimaseks, vaid mõne aja möödudes võis teisigi selliseid paarikesi näha külluses.

Eriti sagedaseks on lahutused juutide keskel muutunud aga nüüd. Peaaegu iga nädalal võib lahutuskojas askeldamas näha juute, ei üksinda noori, kes enamikus unustanud isade kombed, vaid ka mehi-naisi, keda kuidagi enam poisikesteks ei saa pidada.

Sellised on ka Sara ja Ruben Diamantid, keda paari pandi Tartu juudiüliõnne sünnagoogis. Kakskümmend aastat elati koos, ent siis ei saanud kumbki pool üksteisega enam rahul olla, vaid hakkas lahutust mõtma. Ja nüüd, peale aastapikkust protsessimist, said nemad ka selle. Martha Paulner ja Karl Aleks ei otsisid varju tuliste noorustor-

mide eest ja arvasid selleks kõige kohasema varjupaiga olevat abielusadama, kuhu pidulikult sõideti 1912 aastal. Nüüd on mõlemale aga selgunud, et abielusadama pole alati sugugi vaikne ega rahulik. Siiaagi pääsevad tormid, siingi puhuvad tuuled, mis selpuhul Martha ja Karlil igaveseks lahku viisid.

Elfriede ja Felix Palgi elasid leplikus vaimus aastat viisteist. Ent nüüd on viisiki purunenud õnn ja teiselt esitatud lahutuspalve, millega lõpeb kauane kooselu.

Samasele teele on astunud ka Sigrid ja Dimitri Prinsjakovid, kelle eluteed ühtisid 1917. aastal.

Kusagil Kiievi pool algas Maria ja Alfred Luik'e armastus, mille tulemuseks olid pulmad 8. märtsil 1918. aastal. Eestisse tulles signes aga õnnetavaale tumedaid kõuepilvi, mis aiva tihenesid, sundides neid, kes kunagi üksteist armastasid kõigea, mis neil oli, otsima lahutust.

Ei sõandanud seda kuidagi arvata Selma Petjer, ega kartnud ka tema Karl, et nende abielu võib lõppeda varem kui nad ise astuvad oma viimase samm. Ent seda siiski juhtus ja lahutuskoda uhtus mõõdund nädalal mõlemad üksteisest kaugele.

Anette ja Villem Kanarik'ud arvasid, et nad üksteisele on kinki-

nud kõige kallimad pühadekingid, kui lasid endid laulatada. Ent kallid pühaderahu, mis ehtis pulmaõhtut, lõpes paraku varem kui saagis kümnes pulma aastapäev.

Loviise ja Aleksander Järmuut töötasid küll tol päeval olla igavesti ainult üksteise pärast, ent nüüdseks on nad paljude teiste kombel unustanud sõhreduse töötuse, siirdudes igaveseks teineteistest eemale.

Anna ja Heinrich Ots'ad abiellusid 1924. a., kuid nüüd on neilegi juba villand sellisest kooselust, mis hästi ei tahtnud sobida.

Akuliina ja Arthur Stoppelmann'it ulatasid üksteisele käed ja südamed 1926. a. Kuid neljast aastast aitas aga, et toda tegu kahetseda ja lõpetada.

Lydia ja Aleksander Branten liideti üheks paariks 1927. a., kuid nüüd tähistatakse tehtud otsus, kuna Aleksander Lydiale antud lubadused selle lühikeste aja kestel unustanud.

Juuli ja Robert Vekram hüüdisid Robert kahetseb nüüd seda uisapäisa tehtud hüüdu, kuna Juuli pole selline naine, nagu ta töötas olla. Kohus leiab Roberti palve põhjendatud olevat, vabastades tema lõplikult naisest.

Ülejäänud 12 paari lahutuspalvete kohta otsust veel ei tehtud, kuna peeti vajalikuks uusi tunnistajaid üle kuulata.

mann ja Rosalie Holmberg; Rudolf Abram Ithal ja Hilda Ulk; Eduard Lüll ja Olga Lossor.

Surnud: Helene-Auguste Archipov; Tio Leinvoll; Lydia Reheseaar; Elvine Treimann; Linda-Alide Siimann; Peter Valddorf; Mihkel Einsok, Oie Arbeit; Julius-Vilhelm-Voldemar Bachmann.

Naljad.

Ettekuulutus.

Naine: „Alfred, ma käisin täna hiiromandi juures, ja ta kuulutas mulle ette, et saan sünnipäevaks uued kingad.“

Mees: „Noh, vaata nüüd, kas ma ei ole sulle ammu õelnud, et sa naste naiste juurde ei maksa minna. Nad ei räägi kunagi õigust.“

Võsaelanik põletas metsa

Martin Truup, pealtnäha kõigepearmais aastais olev mees, näib armastavat mustlase viisil elada. Met-savaht G. Viikberg teab tõendada, et ta suvel koos naisega elab Ülemiste järve ääres männimetsas, kus sisseseatud päris korralik eluase.

Juba mõnda aega märkas G. Viikberg, et kohas, kus elab M. Truup naisega, murtakse maha ja põletatakse noori mändi. Septembris õnnestuski G. Viikbergil kinni püüda M. Truupi, kelle kohta metsapõletamise pärast seati kokku protokoll.

Kohtus M. Truup ennast süüdi ei tunnista. Tema polla sugugi „pätt“, vaid viibinud metsas selleks, et korjata seeni. Mees unustab aga, et tema elukoha läheduses, väikese jaa-ma juures, ei kasva üldse seeni. Ka puid polla tema mürnuud, vaid põletanud ainult kuivanud oksa, kuigi see metsas keelatud.

4. jsk. noor uus rahukohtunik ei pea aga mehe juttu ustavaks, vaid karistab teda 10. kroonilise rahahartrahviga või maksujõuetusel 2 päevase arestiga. Peale selle tuleb mehel tasuda põletatud puid hind 27,50 krooni või selle mittemaksmise korral veel 7 päevaks aresti minna.

Noored kokainistid.

Aleksander Uusar ja Eduard Suik on aastatelt küll alles võrdlemisi noored, kuid siiski juba väga sügavale langenud. Kokaiini ja morfiumi tarvitajatena evivad nad suure kuuluse, ja neid võib alati näha linna hoolikande osakonna ruumes, mis pealinna kokainistide ja teiste põhi-kihti kuuluvate inimeste kohtamispaigaks.

Mõndasugusi.

Õhk dünamiidi asemel.

Vedelal õhul on see omadus, et ta edendab põlemist mitukorda suuremal määral kui harilik õhk või õhu-hapnik. Aga et igasuguse põlemise juures palju gaasid tekib, siis peab ka vedela õhu ja põletavate ainete segu põlemise juures tekkima samasugused tagajärjed, kui näit. sõe, bertolett-soola segu põlemise juures, s. t. peame saama plahvatuse.

Seda vedela õhu kasulikkude omadust hakati kõige esiteks Saksamaal kasutama dünamiidi asemel. Kriidi kaevandustes Rudendorfi läheduses tarvitatakse kriidikiivi lõhkumiseks kõvast papist valmistatud padruneid, mis kohedalt täidetud savi ja nafta seguga. Enne tarvitamist lastakse see segt vedela õhu sees läbi imbuda. Padruneid pannakse lõhkema elektri-voolu abil.

Sellel uuel lõhkeainel on paremused dünamiidi suhtes, sest ta on täiesti hädahutu ja ei lõhke kunagi teadmatult, mille läbi võiksid suured õnnetused tekkida. Kus niisugune padrun mõnesugustel põhjustel ei lõhke, siis aurab temas olev vedel õhk kiiresti ära, ja padrun muutub täiesti kõlbmatuks.

Tulusaid näpunäiteid.

Kui kingad jalgu vaevavad.

Kõiki kingi, ka lakk-kingi saame veidi avaramaks teha, kui pigistava koha peal hoiame soojavee lapi. Lakk-kingade juures tuleb hoolt kanda, et jalg naha enne juba soojaks teeks. Kui kaloss kinga hõõrub, siis tuleb kontsa panna kas kork ehk kummi alus. Kummialust valmistada vanadest kummikalossi kontsadest ehk taldade tervetest tükkidest.

Peegleid puhastatakse

äädikasse kastetud lapiga. Peale seda puhitakse klaas pehme lapiga hästi läikima.

Pleekinud käsikirju

saab jälle loetavaks teha kui imbutatakse kuivatuspaber rauavitriooliga ja asetatakse pleekinud kirjale. Kiri läheb jälle täiesti loetavaks.

Savivaasi,

kui see mõranenud ja vett läbi laseb, saab uuesti tarvitamiseks bululikuks teha kui mõra seestpoolt kuuma pitsatiga ehk lakiga üle tõmmata.

Väike vahe.

Härä (oma endisele kutsarile, kes sõnnikukoormaga vastu tuleb): „Noh, Mihkel, kuidas käsi käib?“

Mihkel: „Täna küsimast — kauris hästi! Enne vedasin teid, nüüd — sõnnikut. Ei tunne suuremat vahet ühtegi!“

Õnnelik öövaht.

Jüts, kelle isa öövaht, koolist koju tulles: „Isa, kooliõpetaja ütles, et naabermaadel kestavad öö ja päev

Sealt püüdis kordnik V. Lell kinni ka A. Uusari, kelle juurest läbiotsimisel leiti kokaiini ja morfiumi. Kodus läbiotsimist toimetades, enam midagi ei leitud, küll aga püüti sealt kinni E. Suik.

Kohtusse on ilmunud ainult Aleksander Uusar. Ettepannud süüdistust, kokaiini ja morfiumi kaubitsemist ta omaks ei võta. Leitud kokaiini ja morfiumi olla olnud vaid oma tarvitamiseks.

Ent sellegipärast karistab kohus mõlemad mehi 15 kroonilise rahaträvi või 3 päevase arstiga.

Sa oled pull!...

Noormees Rudolf V. on vanavõitu naise Natalie O. kohtusse kaevanud sõimamise pärast.

Asi on tume, kuid niipalju võib siiski aru saada, et Rudolfi ja Natalie tütarde vahel kunagi midagi soemat on olnud. Mida just, kes seda teab...

Noormees on pahandanud aga kui-dagi preilikeste ema, kes teda ühel heal päeval oma toas sündmusteta sõnadega õnnitlenud, öeldes muuseas mitmel korral:

„Sa oled pull, just pull oled sa ega tee muud, kui ajad taga naisi!“

Rudolf V. polnud aga sellise nimetusega rahul, vaid palus Natalie O-le karistust. Ka kohus toetab V. süüdistust, parreerides O. vastu-ataagid, mida see ette võtab oma sõnade põhjendamiseks.

Naise kangekaelsuse murrab aga kohtunik, kes Natalie O-d karistab 7 päevase vangistusega, mida kuudes suuresuuga naine silmapilk vaikseks jääb.

Ülesvõtmiseaparaat jalutus-kepis.

Sest ajast alates, mil üles leiti broomplated, võib väga kiirelt ülesvõtteid valmistada. Kuid reisiepeal on hädahoitlik klaasplatedid kaasas kanda. Kuid ka sellest on üle saadud, nimelt, tarvitatakse telluloosist või zelatiinist platesid, mis broomhõbedaga üle vööbatud.

Sarnased lindi määsitakse ümber rullide, millega nad aparati paigutatakse. Aparaat on mahutatud jalutuskepi peasse. Platedeks tarvitatakse neid telluloosist linte. Iga niisuguse lindi on võimalik teha 25 moment-ülesvõtet. Piltide suurus umbes 2 3 sm.

Kõige väiksem pilt maailmas.

Kõige väiksema pildi maailmas on maalitud keegi Hollandi kunstnik, kes maalits pildi nisutera ühele küljele. Pilt kujutab mõldrit, kes jahukotiga veskitrepi üles sammub. Seal ligiligid seisab saalkond talumehi ja hobune vankri ees. Pilti võib vaadelda ainult kõige tugevama suurenduse juures.

Prillide tüütav udustamine.

Prillide udustamist külmal ajal sooja ruumi astudes, saame kõrvaldada, kui klaasid pehme seebiga ettevaatlikult, kuivalt üle hõõrutakse ja pärast pehme, linase lapiga läikima aetakse. Sellist toimingut tuleks korraldada iga 8—10 päeva tagant.

Poleeritud asju

puhastatagu petrooleumisse kastetud lapiga ja kuivatatagu pehme, villase lapiga.

Naelu

ei saa tihti hõlpsasti puu sisse lüüa. Kui neid natukene seebiga sisse hõõruda, on sisselöömine kergem.

Muste pudeleid

saab puhtaks, kui neisse pannakse tuhka, korgitakse kinni, pannakse katlasse külma vette ning aetakse keema, jahtunult raputatakse tuhk pudelist välja. Kui pudeleid ära uhta, siis säravad nad puhtusest. Igasugu õlipudeleid võib niiviisi puhastada.

Perekondlikke teateid.

Ristitud: Milvi-Silvia Unt; Evi Umberg; Rudolf Aliik; Valter-Erich Sepp; Kaljo Treier; Friedrich Tamberg; Evi Evtartov; Ilmar-Kaljo Leomar; Ilmar Sarnet; Frants Mõtte.

Kihlatud: Karl Selistemägi ja Pauline Tamband; Hugo Patrik ja Mary-Johanna Troonberg; Evald-Välfried Essmann ja Vanda Toom; Ludvig-Immanuel Kadak ja Olga-Marie Mühlbach; Bernhard-Mikolai Paljak ja Julie Hammel; Villem Polloson ja Anette-Johanna Egorov; Aleksander Loorents ja Emilie-Adeline Lass; Traugott-Julius-Andreas Grenzmann ja Lisette Tönström; Johannes-Martin Nahkur ja Helmi-

Hermine Steinberg; Arnold Sirrel ja Hermine Treialt; Voldemar Viikmann ja Aliide Tunt; Johannes-August Velberg ja Hilda-Elise Tiitson; August-Voldemar Kallas ja Martha-Klarissa Kulju.

Laulatatud: Friedrich Veinart ja Delila-Auguste Pellmann; Eduard Lepp ja Karoline-Sophie Schmidt; Albrecht-Theodor Rõthel ja Marie Nuga; Aleksander Tamfeld ja Linda Muldo; Erich Herrmann ja Helmi-Helene Luht; Martin Martinson ja Emilie Martinson; Mihkel Poemann ja Marie Aasa; Bernhard Paljak ja Julie Hammel; Elmar Pelling ja Olga-Auguste Pihelgas; Robert Koger-

mitu kuud järjestikku!“

Isa: „Jumal tänatud, et ma seal ametis ei ole!“

Lapse loogika.

Ats: „Ema, miks annad sa leiva-koorukesed täide?“

Ema: „Siis saame mune. Tädi sõdab nad kanadele.“

Ats (järele mõeldes): „Ema, ära anna enam, ma sõon ise ja hakkan munema!“

Suusaföit.

Th. W—er.

Olin minagi rumala, kummalise tuju tõttu tuhninud pööningul, kust vanade pakk-kastide, „Perno Postimehe“ numbrite ja muu isa-isadeaegse tolu ja hiirepesade vahelt olin leidnud paari vanu lumelaudu ehk suuske, nagu neid armastatakse nimetada, ja nüüd käis mu tillen-tillen Elli mulle peale nagu uni, et — tee üks sõit ja tee üks sõit...

Olin lugenud hirmuäratavaid lugusid, kuid suusatajad murravad säärehid nagu ölekõrsi, jäävad lumelaaviinide alla, kust neid ainult selleks väljaõpetatud koerad üles leiavad ja sellepärast, kuna mul elu korraga hirmus armas näis, ei saanud kuidagi aru Elli imelikust tujust. Ühtsin tal lausa välja oma arvamise suusatajast; tuletasin meelde eriti hirmuäratavad lood hundiaukudest, lumetormidest jne., mis alati varitsevad julgeld suusatajaid, lootes sellega koputada ta inimarmastuse tunde, et kõigele sellele vastas Elli ainult tähtpäeva määramisega.

Nähes mu abipaluvaid silmi, trööstis ta mind sellega, et mul tarvis ei olnud võtta nii tõsist retke, vaid temale piisab sellestki kui alla sõidan keldri katusele, kus eriti tore hang oleval. Ilma selle sõiduta ei armastavat ta mind üldse enam ja peale selle olla suusatajale väga tervisline sport, tema aga eelistavat kõigile muile sportidele.

Nii siis oli asi otsustatud. Kogu õõ ei saanud ma õieti und laulele, vaid mind piinas kogu luupainaja, ja kui uinusingi korra, siis ärkasin võpatades hirmest tunde, et lendan kuristikku, või et olen maetud lumelaviini alla, kus läm-

bun. Rabelesin metsikult ja virutasin padja, mis mu suule sattunud, lee alla, kust see tagasi kukkudes pesukaussi lendas, mind üle paiskas külma veega, mis tundus surma puudutuseks. Hommikul üles ärates olid voodilinal läbi märjad, ma ise aga sarnanesin rohkem koolijale kui elavale ja arvasin nägevat peas halle juukseid.

Ent Elli, kes juba varakult tuli punases kampsonis ja mütsis, ei märganud midagi. Vaatamata, et ta oma punases väga võluv välja nägi, ei saanud ma tähelepanemata jätta valusat puudutust südames — siis nii tuleb ta minu matusele.

Heitsin säärase hirmsa pilgu suuskadele, mis iga teise eseme vist ära oleks hävitanud, ent need seisid endiselt tagasihoidlikult nurgas ja nii ei jäänud mul muud üle, kui Elli toodud määrdega nad läikima hõõruda. Nii ei näinud nad tõesti enam nii kohutavatena ja kui suusad õlale võtsin ning Elli ees, mina järel, keldri poole suundusime, leidsin endal koguni julgust olevat uue- mat foxi viilistada.

Kuid mu tuju langes jalamäld uuesti allapoole nulli, kui Elli, olles asjatundliku pilguga takseerinud keldri katust ja hange, avaldas, et siin eriti kohane oleval sooritada suusahüpet.

Ei mäleta milliseid sõnu lausisin ja kuidas üles sain, sest alles keldri harjal tulin jälle teadvusele. All sügavuses nägin Elli punast mütsi ja kadakast karjamaad. Kogu mu elu sündmused viiksatisid mu vaimusilme eest mööda kinofilmna. Huuled sosistasid mingit ammu unustatud palvet...

Mu mõtted katkestas Elli hääl, mis nõudis, et toetaksin kepid harjale ja lendaksin siuhti-viuhti alla. Olinimliku pingutusega toetasin kepid, pigistasin silmad kinni ja lendasin tõesti.

Aeg näis mulle igavikuna. Tundsin esmalt külma tuult kõrvus ja siis algas säärase paukumine ja rakuksimine, millist enne ei olnud kuulnud. Kuulsin Elli häält hüüdvat, et paremale hoiaks, ent juba tundsin, et mitte enam mina suuskadel, vaid suusad minul sõidavad. Tundsin end kordamööda langevat ja tõusvat ja lõpuks tulist valu kohal, millel hakiult istutakse.

Olin õnnelik, kui teekond lõppes kadaka pöösas. Valkides ajasin end üles ning sõnalausmata läksin koju, kus suusad jalamäld tuhandeks tükkiks tagusin.

Praegu ei ole mul suuremat viga, väljaarvatud, et käin karguga, lõualuud veidike logisevad ja hästi istuda es saa. Ah soo, — oma püksid andsin kaltsukorjajale. Ellile olen andestanud — ei või ilma temata elada, pealegi kui ta õrnad käed nii hästi valu vaigistavad. Koguni ootan, millal jälle vabalt käia saan — tahan teha üks suusaföit, seekord Elliiga kahekesi.

kaheste — 3. „Unustame minevikku“ — 4. „Provintsiinimene“ — 3. „Kaks inimest“ — 1 kiri.

Tartus, Rütli tn. 11, Odises Ajak. kont. on seisma jäänud kiri „Olen tänulik“ all.

Ristsõnade hind-mõistatus.

	1.	2.	
3.			
4.			
	5.		
6.			
	7.		

Sõnade tähendus vasakult paremale: 1. Kepp, mis lüüakse maa sisse; 2. Ajaleht, mida juu-gesti kõigile soovitada võite. 3. Mitte suur; 4. Tallinna tud näitlejanna eesnimi; 5. Muistne sõjariist; 6. Vanaaegne keiser; 7. Lamm.

Üldtõlge: 2. Ajaleht, mida juu-gesti kõigile soovitada võite. Kõigi õieti lahendajate nimed avaldatakse „Abielulehes“ nr. 7 ja 2-le õieti lahendajale antakse preemiaks kaks aastakäiku „Abielulehte“.

Vastutav toimetaja ja väljaandja A. Jürisson.

Hädaohtlik naine.

F. Molnar.

Tutvudes lähemalt naisega, olge äärmiselt ettevaatlik, kuna on olemas hädaohtlik naiste tüüp, kes halastamatult koorig iga mehe.

Milline, küsite, on see naine? On olemas naisi, kes meeleldi külastavad peened restorane, armastavad seal hästi õhtust süüa ja sekti juua. Ent see pole veel kuidagi hädaohtlik, sest palju võib üks naine ikkagi süüa ja juua? Selline lõbu osutub võrdlemisi odavaks.

Edasi on naisi, kes soovivad alati omale uusi, ilusaid riideid. Neile ostetakse üks kleit suure õhtuse seltskonna jaoks, teine väiksemas ringis esinemiseks, riietus teatris käimise jaoks ja kallis kasukmantel.

Palju on naisi, keda vaimustavad igasugused ehted. Sarnane lõbu on juba eelmistest kallim, ent ei hävita igal juhul siiski tublit meest. Daa-mile, kellele meeldivad ehted, ostetakse nimepäevaks käevõru, sünnipäevaks kaelakee, jõuluks briljantsõrmus. Sellega oleks ka kõik tähtsamad asjad õendatud.

Ag, — pange tähele: kas olete kunagi näinud naisi, kes ei tunne huvi kalliskimnevaist lõbudest, vaid elavad vägagi kokkuhoidlikult. Nema-d ei vaja sekti, moodsaid riideid ega ehteid, vaid ainult raha, mida nad alati hoiukassadesse paigutavad. Ent siiski, härrased, hoiduge sel-listest naistest, sest just nemad ongi hädaohtlikud. Kuidas? — Hoiukas-sa, — see ei täitu kunagi!..

Seismajäänud kirjad:

„Tõsine kodu“ — 5. „Eluseltsiline“ — 3. „Uus elu“ — 2. „Liilia“ — 9. „Reesi“ — 12. „Siseinimene“ — 1. „Renate“ — 8. „Kahekordne kevad“ — 5. „Meeri“ — 3. „Kolibri“ — 1. „Liilian“ — 1. „Tüü“ — 2. „Luule“ — 1. „Blond 26“ — 1. „Leekiv lään, Viljandist“ — 1. „Õnnelik leid“ — 2. „Hilde“ — 2. „Uus kodu“ — 2. „Ei

Restoran „Meriklubi“

Suur Karja 18. Laenu Panga majas, tel. (2)34-31.

Suure tungi ära-hoidmiseks baaris on publiku soovil avatud, suures saalis igap. k. 1211—122. p.

õhtul kl. 8—121

Rootsi laud

„Meriklubi“ ja tant-laudade vahel.

külmade ja soojade suupistetega hinna-ga 75 s. Maitse- vad ja odavad lõu-nad k. 122—6. Lõunamuusika kl. 2—125, Pühap. Five o'clock kella 5—7.

Austusega J. Treumann.

RESTORAN

„METROPOL“

Dunkri 1. № 4, kntr. 434-95.

Einelaud alkoholiliste jookide, kõiksuguste külmade ja soojade suupistetega. Maitsevad lõunad kl. 1—5 pl. Köök osava koka juhatusel. — Korralik ja viisakas teenimine.

RESTORAN

„TULETÖRJEKODU“

Sauna tän. Nr. 1, Telef. 20-27.

Rikkalik einelaud alkoholiliste jookidega. Maitsevad külmad ja soojad suupisted. Köök osava vene koka juhatusel. Teenimine korralik — pererahvas lahke.

Haritud noormees, pike-ma kasvuga. hingeline, 25. a. vana, soovib

kiirelt abielluda

majanduslikult kindlustatud naisolevusega, kes suudaks mind päästa elu surmavast k-ristikust. Kirjad slt. „Ei kahetse“.

Noor, elurõõmus naise-mehe soovib

tutvust

prouade ja preilidega. Soovitatav õrnahingelised ja heasüdamised. Kirjad slt. „Elurõõmus“

Silmad siia !!!

Kolm iseseisvat ja varendusiselt kindlustatud noormeest soovivad tutvust, hingeliste naisolevustega. Foto soovitatav. Vanadus 17-25 a. Kirjad ühes väikesel elulookirjel-dusega — Järva-Peetri p. ag. pk. Nr. 21. „Hingeline“ „Tõsine“, „Praktiline“.

Haritud noormees soovib

tutvust

talutütardega, kuhu võiks tulla koduväiks. Kirjad slt. „Haritud väi“

Eluseltsilist

varandusiselt kindlustatud huvitavate ja kenade preilide hulgas otsib king-seppmeister, vanapoiss. Kirjad slt. „Vaene vana-poiss“.

Vallatu noormees soovib

tutvust neidudega

lõbusaks ajaviiteks. Kir-jad saata slt. „Vallatu noormees“.

Kus viibite ilusad kodumaa neid?

Õrnahingeline, haritud noormees soovib tutvust ilusate, noorte kodumaa neidudega! Olen varendusiselt kindlustatud ja vajan endale noort-ilusat elukaaslast eluteel! Kus viibite, vastake. Igavus piinab mind Teie pärast. Päevapilt nõuetav! Kirjad: Rõuge, Sadramet-sa pk. „Noole“ tellimise kvitlungi nr. 15.666 ette-näitajale.

19. a. tütarlaps

soovib kohta. Rahul iga-suguse tööga. Südamest tänulik soovitajale. Kirjad slt. „Loore üksinda“.

Kinokaaslast

härade hulgast keda hu-vitab kino, otsib kinohaige daam. Kirjad slt. „Rel-li“ all.

Soovin tutvust daamidega,

kellel omaette kodu, kuid puudub eluseltsiline. kir-jad slt. „Eluseltsiline“.

kaaslaseks.

Kirjad slt. „Vahva kaas-lane“.

Naishinged, tehnik meeshing otsib

kirjavahetust

sõbra leidmiseks. Vastan iga päevapildiga kirjal. Saladus garanteeritud.

Kirj. Viljandi postkast Nr. 87 „x-21“.

Kaks viisakat noort-meest soovivad

tutvust

samasuguste noorte nei-dudega, foto soovitatav, kuid mitte nõuetav. Kirjad saata Rõpina, härra As-sejevi kaupl. „Ootus“ ja „Lootus“.

Töö hea!

Teatame kõigile oma austatud kaubatarvitajale, et oleme avanud

Väike Karja tän. № 3

mees- ja nais-valmisriiete magazini, kust müüme soodsail tingimustel (ka järeelmaksuga) mitmesuguses headuses kodu- kui ka välismaa materjalist valmis-tatud

meeste- ja naisteriideid.

Tellimised täidetakse kiirelt ja korralikult.

Kõige austusega

K-m. Vennad J. & A. Schulkleper

Kuulutusi

ilmuvasse „Abielulehte“ võetakse vastu neljapäeva õhtul kl. 6-ni.

Palume kuulutajaid ja kuulutuste vastuvõtjaid seda lahkesti silmas pida.

TALITUS.

Uuest aastast avatud

Hotel - restoran „HIID“

Suur Pärnu mnt. nr 138, Nõmmel, Kõnentraat 51.

Soojad ja mugavad kabinetid. Kõik alkoholilised joogid. Köök osava koka juhatusel.

Muusika igal ajal.

Sissesõidu puhul autodele ja hobustele ajakohased ruumid.

Omanik O. Lieders.

BALTI JAAMA RAAMATUKAPIS

saadaval kõiksugu oma- ja välismaa aja- ja kuu-kirjad. Rikkalik väljavali igasugustest raamatutest. Uus „Abieluleht“ saadaval juba igal reede õhtul.

Hallo eesti neid!

Teiega soovivad tutvust kaks merchulust. Kes on see armas neid ja kirjutaks meile? Päevapilt soovitatav. Aadr. Särg, Ahvenas, S-S. „Sulev“. Messers F. W. Moorson & Co, 37 Mount Stuart Square Cardiff England.

22 aastane proua, kelle kelle esimene abielu lõppes lahutusega

soovib tutvust

tõsiste härradega. Eluloo-kirjeldus nõuetav. Kirjad saata slt. „Lahutatud“ all.

Varandusiselt kindlustatud preilid ehk lused Teiega soovib

abielluda

huvitav, korralik 27 a. meeserahvas. Kirjad slt. „27-Ohulossid“

Härrad, kes tahaks sõuda minuga seltis laiale elumerele, et jõuda oma unistuste saarele. Kirj. slt. „Aerutajad“ all.

Tõsiselt elule suhtuva, iseseisva, haritud

tütarlaps

(van. — 25 a. ja väiksem kasv soovitatav), sooviks kindla sissetulekuga keskealine, teaduse- ja kunstialal töötav karske poissmees meeleldi tutvuda, et ühiselt luua armsa kodu. Päevapilt soovitatav, mis aumehelikult kohe tagasi saadetakse. Teat. slt. „Siseinimene“.